INTERNATIONAL OLYMPIC COMMITTEE

Pracovné listy

CVIČENIA NA PODPORU VZDELÁVANIA O OLYMPIJSKÝCH HODNOTÁCH

OLYMPIC VALUES
EDUCATION PROGRAMME

Pracovné listy

Cvičenia na podporu vzdelávania o olympijských hodnotách

Tieto pracovné listy sa majú používať spolu s dokumentom *Základy vzdelávania o olympijských hodnotách: športový program*, ako súčasť balíka OVEP 2.0.

Vydané v roku 2017
Vytvorené Medzinárodným olympijským výborom
Olympijská nadácia pre kultúru a dedičstvo
Lausanne, Švajčiarsko

Obsah OVEP a akákoľvek práca, prvok alebo materiál, ktorý Vám bol poskytnutý alebo distribuovaný v súvislosti s OVEP, vrátane, bez obmedzenia, dokumentov, grafiky, obrázkov a videí („materiál OVEP“) je výlučným vlastníctvom a/alebo je vám poskytnutý Medzinárodným olympijským výborom (ďalej len „MOV“) na nekomerčné, nepropagačné účely a obmedzuje sa len na redakčné, vzdelávacie, výskumné, analytické, revízne alebo informačné účely (ak nie je uvedené inak). Bez predchádzajúceho písomného súhlasu MOV (alebo uvedeného držiteľa práv) sa materiál OVEP nesmie upravovať, pozmeňovať a/alebo pretvárať, sublicencovať alebo opätovne distribuovať, čiastočne ani v celku. MOV nezaručuje a nepreberá žiadnu zodpovednosť za informácie obsiahnuté v materiáli OVEP, ani za jeho presnosť a úplnosť. Názory a postoje vyjadrené (i) v materiáloch tretích strán, ktoré sú vám poskytnuté ako súčasť materiálu OVEP, alebo (ii) v akejkoľvek publikácii, na webovej stránke alebo v iných zdrojoch, prostredníctvom ktorých vám je materiál tretej strany sprístupnený ako súčasť materiálu OVEP, zodpovedajú len pohľadu ich autorov a nemusia nevyhnutne odrážať oficiálnu politiku alebo pozíciu MOV. Udeľujete súhlas s tým, že odškodníte, obhájite a ochránite MOV pred akýmkoľvek druhom ujmy vyplývajúcej z vášho používania alebo zneužitia materiálu OVEP alebo z akéhokoľvek porušenia týchto licenčných podmienok. MOV (a v platnom rozsahu príslušný držiteľ práva) si vyhradzuje právo kedykoľvek a z akéhokoľvek dôvodu zrušiť práva udelené k materiálu OVEP.

© Copyright 2016 Medzinárodný olympijský výbor

ISBN: 978-92-9149-163-6

Grafický návrh: Thomas & Trotman Design

Ilustrácia na obálke: Bruno Santinho

Redaktor a korektor: Dan Brennan, Libero Language Lab

Fotografia vlastníctvom MOV a Getty Images®.
Strana 8 Getty Images®/Harry How; strana 9 Getty Images®/Ian Walton.

Olympijská nadácia pre kultúru a dedičstvo,
Quai d'Ouchy 1, 1001 Lausanne, Švajčiarsko
Tel +41 (0)21 621 6511 www.olympic.org

Obsah

Ako používať pracovné listy	6
01 Barón Pierre de Coubertin a olympijské hnutie	7
02 Olympijský symbol	8
03 Mávanie vlajkou	10
04 Olympijské motto: Citius, Altius, Fortius	11
05 Vzplanutie ducha: olympijský oheň	12
06 Slávnostné otvorenie olympijských hier	13
07 Slávnostné ukončenie olympijských hier	14
08 Olympijské prísahy	15
09 Olympijské prímerie	16
10 Mier a olympijské hry	17
11 Hra Dedičstvo mieru	19
12 Šport a umenie v Starovekom Grécku	21
13 Šport a umenie na novovekých olympijských hrách	22
14 Logá a maskoti	23
15 Olympijské múzeum	24
16 Olympijský športový program	26
17 Olympijské hry mládeže (OHM)	27

Obsah pokračovanie

18 Búranie bariér: ženy na olympijských hrách	29
19 Paralympijské hry: „Duch v pohybe“	30
20 Organizovanie olympijských hier	31
21 Olympijská dedina	33
22 Udržateľný vývoj prostredníctvom olympijských hier	34
23 Prekonávanie výziev spojených s olympijskými hrami	35
24 Radosť zo športového úsilia a fyzickej aktivity	36
25 Oslava ľudstva: príbehy z olympijských hier	38
26 Žiť podľa zásad fair play	40
27 Prejavujme úctu k sebe samému a k iným	41
28 Moje práva = moje povinnosti	42
29 Zložité rozhodnutia	43
30 Vynakladanie maximálneho úsilia pre dosiahnutie výnimočnosti	45
31 Vytrvalosť a olympijské hry	49
32 Odolnosť a olympijské hry	51
33 Odvaha na olympijských hrách	53
34 Aktívny, vyvážený a zdravý život	55
Slovník pojmov	57

Ako používať pracovné listy

- Pracovné listy sú navrhnuté tak, aby podporili praktický prístup. Učitelia môžu použiť jeden pracovný list alebo niekoľko listov, aby študentov okamžite zapojili do riadených aktivít.
- Slúžia na to, aby študentov zamestnali aj inou činnosťou, než len počúvaním.
- Môžu byť použité v akomkoľvek poradí.
- Dajú sa prepojiť alebo upraviť tak, aby pomáhali pri práci s piatimi témami olympijskej výchovy.
- Môžu byť usporiadané tak, aby u študentov podporili ich schopnosť učiť sa a vyhoveli vývojovým potrebám rozmanitej škály žiakov.
- Dajú sa použiť ako pomôcka pri výučbe jednotlivých predmetov (čítanie, matematika, veda).
- Môžu byť prispôsobené tak, aby vyhovovali špecifickým podmienkam vzdelávacieho prostredia.
- Otázky uvádzané v pracovných listoch majú viesť k diskusii a zamysleniu.
- Boli vytvorené tak, aby podporili tvorivosť, schopnosť riešiť problémy, spoluprácu a čítanie s porozumením.
- Aktivity sú rozdelené podľa vývojových schopností rôznych vekových skupín.
- Aktivity pre každú vekovú skupinu je možné upraviť aj pre použitie s inými vekovými skupinami.

Prečo pracovať s týmito aktivitami

- Študenti si zlepšia svoje vedomosti o olympijských hrách, ich symboloch, hodnotách a odkaze.
- Študenti môžu rozvíjať svoje vlastné myšlienky o problematike (čo už vedia a čo sa chcú dozvedieť), viesť úvahy a podeliť sa o svoje názory aj mimo danej témy.
- Umožnia študentom prispôsobiť si témy o olympizme a olympijských hodnotách; t. j. skúmajú otázky a témy, ktoré ich zaujímajú pomocou rôznych metód (umenie, písanie a divadlo), aby mohli preukázať svoje vedomosti.
- V týchto pracovných listoch sú pojmy „žiak“ a „študent“ významovo zameniteľné. Slovo „žiak“ sa často spája so školou, ale v pracovných listoch sa vzťahuje na každého, kto sa zaujíma o vedomosti v oblasti vzdelávania na základe hodnôt. Nemusíte byť súčasťou oficiálneho vzdelávacieho prostredia, aby ste mohli využívať tento program.
- Príklady použité v týchto pracovných listoch sú starostlivo vyberané s úctou k prínosom mnohých hostiteľských krajín olympijských hier.
- Keďže mnohí z účastníkov tohto programu budú mladiství a ich spomienky a skúsenosti z olympijských hier nebudú siahať ďaleko do minulosti, v niekoľkých prípadoch boli použité príklady z olympijských hier v Londýne v roku 2012.
- Za účelom vysvetlenia rozličných aspektov tohto programu boli použité príklady športovcov z rôznych kultúr a rôznych druhov športu.
- Pri používaní týchto pracovných listov môžete využiť príklady zo svojej komunity (napr. miestnych olympionikov), aby ste posilnili výpovednú hodnotu ponúkaného materiálu.

Užívatelia pracovných listov budú mať nepochybne rôzne úrovne vedomostí o olympijských hrách, ich histórii a symboloch. V Knižnici zdrojov je k dispozícii množstvo materiálov, ktoré môžu užívateľovi pomôcť rozširovať svoje vedomosti o olympijskom kontexte. Tu je niekoľko odkazov, ktoré môžete použiť:

Odkazy z Knižnice zdrojov

- *“How well do you know the Olympic Games?”* Olympijské múzeum (TOM), 2011. 02/Olympizmus.
- *“The Modern Olympic Games”* Vzdelávacie a kultúrne služby Olympijského múzea, 2013. 02/Olympizmus.
- *“Beginner’s Guide to the Olympics”* video, Medzinárodný olympijský výbor (MOV), 2013. 02/Olympizmus.
- *“The Olympics: The Basics”*Garcia, B. a Miah, A., Routledge, 2012. 02/Olympizmus a 03/Referencie.
- *“What Makes The Olympic Games Unique?”* video, Medzinárodný olympijský výbor (MOV), 2014. 02/Olympizmus.
- *“Gleaming Airship: Pierre de Coubertin on Sport and Olympism”* Poľský olympijský výbor, 2014. 02/Olympizmus.
- *“The concept of Olympic cultural programmes: origins, evolution and projection – University lecture on the Olympics”* Garcia, B., Centre d’Estudis Olímpics (UAB), International Chair in Olympism (MOV-UAB), 2002. 02/Olympizmus.
- “*Balance Between Body, Will and Mind: The Educational Value of Good Examples – Creating the Coubertin Puzzle”* International Pierre de Coubertin Committee (IPCC). 00/Pracovné listy a 02/Osvedčené postupy.

Ďalšie zdroje:

- *“Proceedings of the Session”* Medzinárodná olympijská akadémia (MOA). 03/Publikácie.

Príklady učebných postupov a zručností, ktoré použijete

Pedagógovia môžu využiť slovník na strane 57 pre podrobnejšie vysvetlenia týchto postupov.

- Zisťovanie - vedené, štruktúrované, otvorené.
- Konštruktivizmus.
- Učenie postavené na projektoch, vymyslené štúdie.
- Tvorivosť - denníky, reflexívne denníky, informačné a komunikačné technológie (IKT).
- Spolupráca - učebná metóda kolotoč, kruh zdieľania, okrúhly stôl.
- Riešenie problémov - učebná metóda skladačka.
- Personalizácia - vstupné kartičky, výstupné kartičky.
- Komunikačné zručnosti - zdieľanie, rovnosť hlasu (oceňovanie všetkých názorov), blogy, vlogy.
- Schopnosť myslenia - analýza, reflexia, syntéza, teoretizovanie (formovanie vlastných ideí).

Barón Pierre de Coubertin a olympijské hnutie

Témy olympijskej výchovy: Úcta k druhým, rovnováha, fair play

Kontext tejto aktivity

Pierre de Coubertin sa považuje za zakladateľa novovekého olympijského hnutia. Prečítajte si o jeho živote na strane 25 v príručke Základy vzdelávania olympijských hodnôt.

Varianty pre rôzne vekové skupiny

Najmladší žiaci vo veku 5 – 8 rokov

„Vážime si umenie ako Pierre de Coubertin.“ Táto aktivita je prevzatá z knihy *„Coubertin Academy: A Handbook for Olympic Education in Secondary Schools“* (*“Coubertinova akadémia: príručka pre olympijskú výchovu na stredných školách“*), ktorá sa nachádza v Knižnici zdrojov. Popisuje (a ukazuje), ako študenti kombinujú svoje záujmy a schopnosti z umenia a zo športu vytváraním koláže. Študenti majú za úlohu vytvoriť vlastnú umeleckú koláž - tak, aby znázorňovala vplyvy ich osobných skúseností zo športu (ideálne zaostrené cez optiku olympizmu).

Mladší žiaci vo veku 9 – 11 rokov

Predstavte si, že ste Pierre de Coubertin a snažíte sa vytvoriť novoveké olympijské hry. Práve sa chystáte prezentovať vplyvnej skupine politikov, podnikateľov a aristokracie. Čo by ste povedali, aby ste ich primäli podporiť vaše úsilie? Akým spôsobom by ste zahrnuli dejiny starovekých olympijských hier? Vytvorte skupiny a dohodnite sa, čo do svojej prezentácii uvediete. Prezlečte sa za Coubertina a jeho publikum. Zahrajte túto prezentáciu a potom diskutujte o tom, akým prekážkam asi Coubertin čelil počas svojej snahy vytvoriť olympijské hry. Po prezentácii si položte otázku, čo ste sa z tejto hry naučili. Aké schopnosti Coubertin využil na prekonanie týchto výziev? Boli by tieto znalosti účinné aj o 100 rokov neskôr?

Študentom v tejto vekovej skupine tiež odporúčame otestovať svoje vedomosti v kvíze zvanom *“Learning from History like Pierre de Coubertin”* (*“Učíme sa z histórie ako Pierre de Coubertin“*), ktorý nájdu na strane 81 v knihe *„Coubertin Academy: A Handbook for Olympic Education in Secondary Schools“* dostupnej v knižnici zdrojov.

Starší žiaci vo veku 12 – 14 rokov

Aby ešte prehĺbili svoje vedomosti, študentom odporúčame preskúmať život a úspechy Pierra de Coubertin a následne sa otestovať v kvíze pod názvom *“Pierre de Coubertin – Life and Work of a Humanist – The official CIPC Quiz”* (*“Pierre de Coubertin – Život a dielo humanistu“*), ktorý nájdu na strane 45 v knihe *“Coubertin Academy: A Handbook for Olympic Education in Secondary Schools“* dostupnej v knižnici zdrojov.

Najstarší žiaci vo veku 15 – 18 rokov

Navštívte knižnicu zdrojov a prečítajte si článok s názvom *“Balance Between Body, Will and Mind: The Educational Value of Good Examples – Creating the Coubertin Puzzle”* (*“Rovnováha medzi telesnou zdatnosťou, vôľou a duchom: vzdelávacia hodnota dobrých príkladov – vytváranie Coubertinovej skladačky“*). S použitím tohto článku ako odporúčania sa pokúste identifikovať témy alebo frázy, ktoré Coubertin použil pri spustení hier. Vytvorte prezentáciu - v digitálnej podobe, formou divadelného alebo výtvarného umenia, aby ste tieto témy znázornili.

Výsledok učenia sa

Poznanie života a úspechov zakladateľa novovekého olympijského hnutia Pierra de Coubertin.

Odporúčané učebné postupy a zručnosti

Otázky a odpovede, kruh zdieľania, okrúhly stôl, zisťovanie.

Odporúčané pomôcky

Výtvarné potreby, miestnosť pre stretnutie, divadelné umenie - kostýmy na hranie rolí.

Odkaz v Knižnici zdrojov

- *“Coubertin Academy: A Handbook for Olympic Education in Secondary Schools”* International Pierre de Coubertin Committee (IPCC), 2007. 00/Pracovné listy a 03/Príručky.
- *“Answer Key to The Official IPCC Quiz: ‘Pierre de Coubertin – Life and Work of a Humanist’”* International Pierre de Coubertin Committee (IPCC), 2007. 00/Pracovné listy a 03/Príručky.
- *“Balance Between Body, Will and Mind: The Educational Value of Good Examples – Creating the Coubertin Puzzle”* International Pierre de Coubertin Committee (IPCC). 00/Pracovné listy a 2/Osvedčené postupy.
- *“Gleaming Airship: Pierre de Coubertin on Sport and Olympism”* Olympism” Poľský olympijský výbor, 2014. 02/Olympizmus.

Olympijský symbol

Témy olympijskej výchovy: Rešpekt, výnimočnosť

Kontext tejto aktivity

V príručke Základy vzdelávania olympijských hodnôt si prečítajte odsek na strane 32 s názvom „Olympijské kruhy a olympijská vlajka“. Zamyslite sa nad tým, čo znamená slovo „symbolizmus“. Ako sa toto slovo spája s olympijskými kruhmi?

Varianty pre rôzne vekové skupiny

Najmladší žiaci vo veku 5 – 8 rokov

Vyfarbite olympijské kruhy na druhej strane a diskutujte so spolužiakmi o význame tohto symbolu.

Mladší žiaci vo veku 9 – 11 rokov

Nakreslite veľký obrázok olympijských kruhov a potom kruhy vyplňte slovami/obrázkami/kresbami vecí, o ktorých si myslíte, že znázorňujú olympijské hodnoty (výnimočnosť, rešpekt a priateľstvo).

Starší žiaci vo veku 12 – 14 rokov

Urobte štúdiu iných medzinárodných symbolov. Ako dobre dokážu tieto symboly odovzdávať svoje posolstvo? Myslíte si, že olympijské kruhy vyjadrujú posolstvo olympizmu? Urobte si plagát z koláže symbolov.

Najstarší žiaci vo veku 15 – 18 rokov

Olympijské kruhy boli navrhnuté v roku 1914. Aký je význam tohto symbolu v dnešnom rýchlo sa meniacom svete? Bude tento symbol slúžiť olympijským hrám aj po nasledujúcich 100 rokov alebo potrebuje modernejší vzhľad? Navrhnite nový symbol pre MOV, ktorý bude podľa vás stelesňovať olympizmus a inšpirovať mládež budúcich generácií.

Výsledok učenia sa

Pochopenie významu olympijských kruhov.

Odporúčané učebné postupy a zručnosti

Zisťovanie, kruh zdieľania, tvorivosť, spolupráca, vstupné kartičky, výstupné kartičky, personalizácia, schopnosť mysleni.

Odporúčané pomôcky

Výtvarné potreby.

Odkaz v Knižnici zdrojov

- *“The Main Olympic Topics”* Vzdelávacie a kultúrne služby Olympijského múzea, 2013. 02/Olympizmus.
- *“The Modern Olympic Games”* Vzdelávacie a kultúrne služby Olympijského múzea, 2013. 02/Olympizmus.
- *“Beginner’s Guide to the Olympics”* video, Medzinárodný olympijský výbor (MOV), 2013. 02/Olympizmus.
- *“Olympism for the 21st century”* Prof. Dr. Parry, J. 02/Olympizmus.

Olympijský symbol pokračovanie

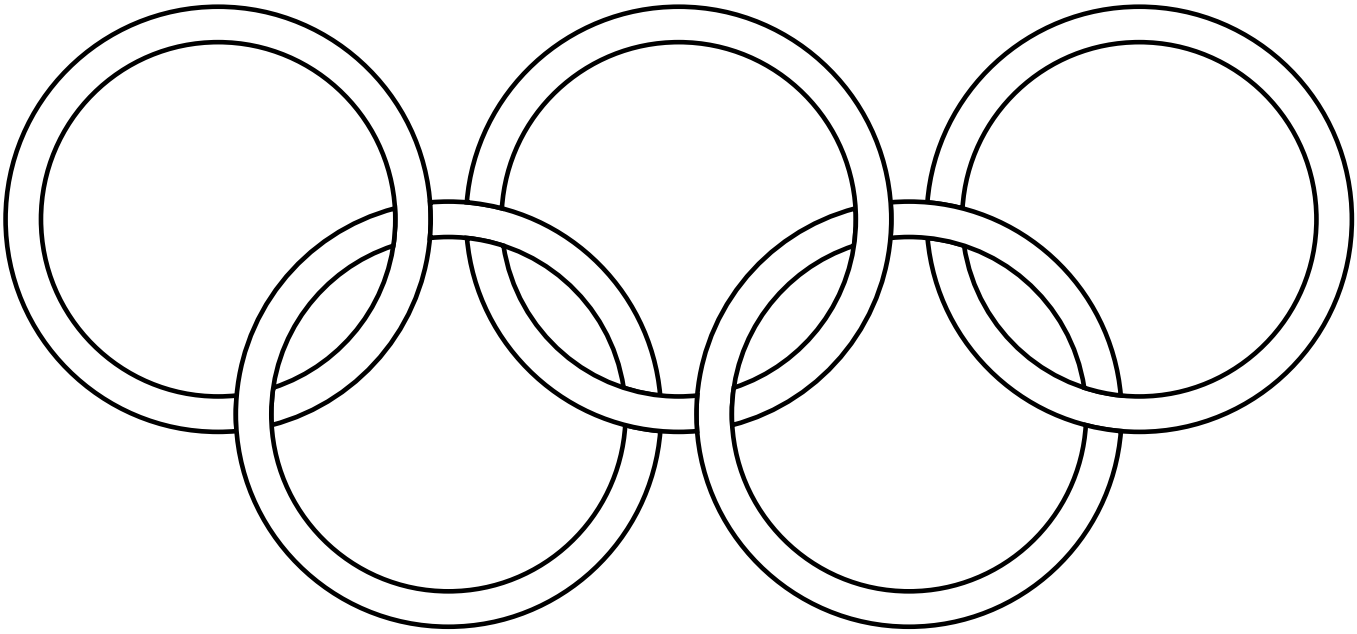

Mávanie vlajkou

Témy olympijskej výchovy: Rešpekt

Kontext tejto aktivity

Prečítajte si strany 36 – 37 v príručke Základy vzdelávania olympijských hodnôt.

Varianty pre rôzne vekové skupiny

Najmladší žiaci vo veku 5 – 8 rokov

Na plagátový papier nakreslite návrh olympijskej vlajky, pripnite ju na drevené palice a zorganizujte slávnostný sprievod.

Mladší žiaci vo veku 9 – 11 rokov

Zostavte si jednoduchého šarkana a vyzdobte ho obrázkami, ktoré znázorňujú olympijské hry.

Starší žiaci vo veku 12 – 14 rokov

Porovnajte národné vlajky - vyjadrujú ducha a kultúru jednotlivých krajín? Vymyslite nový dizajn pre vašu národnú vlajku.

Najstarší žiaci vo veku 15 – 18 rokov

Navrhnite vlajku, ktorá oslavuje rôznorodosť a zahŕňa témy olympizmu.

Výsledok učenia sa

Pochopenie významu vlajky pri vyjadrovaní identity a hodnôt.

Odporúčané učebné postupy a zručnosti

Diskusia, tvorivosť, spolupráca, kartičky s úlohami.

Odporúčané pomôcky

Výtvarné potreby - papier, farby, pastelky, drevené palice (na sprievod), lepiaca páska.

Odkaz v Knižnici zdrojov

- *"Olympism and the Olympic Movement"* Vzdelávacie a kultúrne služby Olympijského múzea, 2013. 02/Olympizmus.
- *"100 Years of the Olympic Flag!"* Medzinárodný olympijský výbor (MOV), 2014. 02/Olympizmus.

Olympijské motto: Citius, Altius, Fortius

Témy olympijskej výchovy: Výnimočnosť, rovnováha, radosť z vynaloženého úsilia

Kontext tejto aktivity

Olympijské heslo „Citius, Altius, Fortius“ („Rýchlejšie, vyššie, silnejšie“) prvýkrát použil mních Henri Didon, blízky priateľ baróna Pierra de Coubertin. MOV ho prijal za svoje v roku 1894. Považujete tieto slová za inšpirujúce alebo motivujúce počas športového výkonu? Vidíte v tomto hesle posolstvo pre vašu komunitu a krajinu?

Varianty pre rôzne vekové skupiny

Najmladší žiaci vo veku 5 – 8 rokov

Vyberte si tri hry, ktoré môžete hrať na hodine telesnej výchovy, a ktoré majú nejaký súvis s každým z troch slov v olympijskom slogane: „Rýchlejšie, vyššie, silnejšie“. Dokážete vytvoriť hru, ktorá má prvky dvoch z týchto troch slov? Napríklad: rýchlejšie a vyššie, alebo silnejšie a vyššie? V skupinách si vymyslite hru a potom ju naučte ostatných spolužiakov.

Mladší žiaci vo veku 9 – 11 rokov

Napíšte báseň s tromi veršami - jeden venovaný každému zo slov v motte. Príklad: mohli by ste tieto slová prepojiť so skúsenosťami, ktoré ste zažili v športe, alebo popísať, ako tieto slová vplývajú na životy iných.

Myslíte si, že toto heslo sa spája len so športom? Má nejaký význam pre iné aspekty života?

Starší žiaci vo veku 12 – 14 rokov

Napíšte a predveďte krátku hru o troch postavách zo starovekej olympiády - Citiusovi, Altiusovi a Fortiusovi - ktorí sa stretávajú prvý raz. Povedzme, že Zeus si spomedzi týchto postáv vyberá jednu pre vedúcu úlohu na olympijských hrách - každá z nich tú prácu chce a musí ho presvedčiť o tom, že si ju zaslúži viac ako ostatné.

Najstarší žiaci vo veku 15 – 18 rokov

Pozorne preskúmajte obrázok sochy „Citius, Altius, Fortius“, ktorá sa nachádza v areáli Olympijského múzea v Lausanne vo Švajčiarsku. Očividne je to abstraktné zobrazenie olympijského hesla. Máte za úlohu navrhnúť a postaviť sochu alebo model olympijského hesla, ktorý sa použije pri otváracom ceremoniáli ďalších olympijských hier. Akú formu a aké materiály použijete?

Výsledok učenia sa

- Poznanie sily sloganov pri inšpirovaní a motivovaní účastníkov v ich snahe o olympizmus.
- Pochopenie významu olympijského hesla.

Odporúčané učebné postupy a zručnosti

Zisťovanie, konštruktivizmus, tvorivosť, divadelné fórum, riešenie problémov, spolupráca.

Odporúčané pomôcky

Výtvarné potreby, kostýmy pre hranie rolí o starovekej Olympii.

Vzplanutie ducha: olympijský oheň

Témy olympijskej výchovy: Rešpekt

Kontext tejto aktivity

V príručke Základy vzdelávania olympijských hodnôt si prečítajte úryvok na strane 40 a pred pokračovaním s nasledujúcimi aktivitami zvážte otázky na diskusiu.

Varianty pre rôzne vekové skupiny

Najmladší žiaci vo veku 5 – 8 rokov

Navrhnite a postavte si vlastnú olympijskú pochodeň (odporúčané materiály: kartónová rolka z použitých papierových utierok, červená vreckovka ako plameň). Diskutujte so študentmi o type ozdôb, ktorými by ste skrášlili rukoväť - budú odrážať kultúru vašej komunity? Budú obsahovať kresby slávnych športovcov? Dovoľte študentom vyjadriť ich kreativitu a následne ukázať ich pochodne spolužiakom.

Nechajte študentov vyrobiť pochodeň a neskôr ju použiť v štafete pri otvorení školského/komunitného športového/kultúrneho podujatia.

Mladší žiaci vo veku 9 – 11 rokov

Napíšte poviedku o nasledujúcom dobrodružstve jedného z nosičov olympijskej pochodne: Počas behu na tmavej ceste začne člen štafety s ohňom premýšľať o histórii olympijských hier. Zrazu z plameňa vyšľahne tajomná mihotavá žiara, ktorá sa okamžite zaplní obrazmi zo starovekej aj novovekej olympiády. Čo sa stane potom?

Navrhnite netradičné spôsoby, akými by sa dal niesť olympijský oheň namiesto použitia pochodne. Vašou úlohou je použiť materiály, ktoré nezačnú horieť, ako aj zabezpečiť, aby plameň počas cesty nezhasol. Viete využiť prírodné a recyklované materiály?

Starší žiaci vo veku 12 – 14 rokov

Olympijský oheň, už zapálený, nesú športovci po celej hostiteľskej krajine. Používa sa mnoho foriem dopravy - často spojených s jedinečnou kultúrou hostiteľskej krajiny. Príklad: keď bol Vancouver hostiteľ zimných olympijských hier 2010, olympijský oheň bol prevážaný psím záprahom, plavil sa naprieč jazerami v kanoe, vozili ho jazdci na koni, a pod. V tejto aktivite máte za úlohu vymyslieť plán cesty po vašej krajine a dopraviť olympijský oheň do jedného z významných miest. Akú trasu pre svoju cestu zvolíte? Zakreslite ju na mape. Aké zaujímavé a jedinečné spôsoby prepravy plameňa si vyberiete?

Obyvatelia Kanady, ktorí chceli niesť olympijský oheň zimných olympijských hier 2010 museli napísať krátku esej, v ktorej mali vysvetliť, prečo sa na túto čestnú úlohu hodia práve oni. Ak by ste dostali za úlohu vybrať nosičov olympijskej pochodne vy, akú metódu by ste pri výbere použili?

Najstarší žiaci vo veku 15 – 18 rokov

Zistite niečo o ceremónii zapaľovania pochodne, ktorá sa koná v chráme bohyne Héry v Olympii. Napíšte krátku hru, ktorou svojich spolužiakov naučíte symboliku a históriu tohto obradu.

Výsledok učenia sa

Pochopenie významu olympijského plameňa ako symbolu, ktorý vyvoláva nádej a reprezentuje spoločné hodnoty po celom svete.

Odporúčané učebné postupy a zručnosti

Diskusia, učenie založené na zisťovaní, divadelné fórum, okrúhly stôl, tvorivosť, spolupráca, vzájomné učenie sa.

Odporúčané pomôcky

Výtvarné potreby, písacie potreby, oblečenie pre hru o starovekej Olympii.

Odkaz v Knižnici zdrojov

- *"The Olympic Flame and the Torch Relay"* Vzdelávacie a kultúrne služby Olympijského múzea, 2013. 02/Olympizmus.
- *"Factsheet: The Olympic Torch Relay"* Medzinárodný olympijský výbor (MOV), 2014. 02/Olympizmus.

Slávnostné otvorenie olympijských hier

Témy olympijskej výchovy: Snaha o výnimočnosť, rovnováha, úcta k druhým, fair play

Kontext tejto aktivity

Pozrite si filmové ukážky z predchádzajúcich ceremoniálov olympijských hier. Myslíte si, že sa za tie roky postupne menili? Vidíte ich ako oslavy, alebo to podľa vás niektoré krajiny vnímajú ako súťaž a snažia sa „zatienit" tých druhých?

Varianty pre rôzne vekové skupiny

Najmladší žiaci vo veku 5 – 8 rokov

Predstierajte, že ste športovec pochodujúci na olympijský štadión. Navrhnite vlajky a zinscenujte sprievod športovcov.

Mladší žiaci vo veku 9 – 11 rokov

Oblečte sa ako slávna postava z histórie/kultúry. Zinscenujte sprievod na otváracom ceremoniáli olympijských hier. Čo by tieto postavy povedali, ak by ich požiadali o prednesenie úvodného prejavu?

Starší žiaci vo veku 12 – 14 rokov

Pozrite si filmové ukážky z olympijských hier v Londýne v roku 2012. Akým spôsobom vniesli humor do niektorých častí otváracieho ceremoniálu? Predstavte si, že svet sleduje váš otvárací ceremoniál. Napíšte a predveďte krátku satiru, ktorá je zábavná a povie nám niečo o vašej krajine a o ľuďoch, ktorí v nej žijú.

Najstarší žiaci vo veku 15 – 18 rokov

Poverili vás organizáciou otváracieho ceremoniálu na olympijských hrách, ktoré sa budú konať vo vašej krajine. Vašou úlohou je predviesť umenie, kultúru a históriu vašej krajiny. Čo by ste zaradili vy? Aké prvky by doň vniesli humor a zároveň hlbokú myšlienku? Odrážal by celý národ alebo len niektoré jeho časti? Aké posolstvá by ste chceli vyjadriť? Vyberte si jednu alebo niekoľko tém a vytvorte hru/prehliadku, ktorou svoje nápady predstavíte.

Výsledok učenia sa

- Pochopenie sily olympijskej symboliky.
- Poznanie toho, ako sa dá otvárací ceremoniál olympijských hier využiť na vyjadrenie kultúry, histórie a ducha hostiteľskej krajin.

Odporúčané učebné postupy a zručnosti

Zisťovanie, tvorivosť, divadelné fórum, spolupráca, prezentácie otázok a odpovedí.

Odporúčané pomôcky

Prístup na internet, kostýmy na hranie rolí, výtvarné potreby.

Odkaz v Knižnici zdrojov

- *"The Olympic Oath – Opening Ceremony – London 2012 Olympic Games"* video, Medzinárodný olympijský výbor (MOV), 2014. 02/Olympizmus.
- *"Olympic Anthem"* WAV hudobný súbor, Medzinárodný olympijský výbor (MOV). 02/Olympizmus.

Slávnostné ukončenie olympijských hier

Témy olympijskej výchovy: Snaha o výnimočnosť, rovnováha, úcta k druhým, fair play

Kontext tejto aktivity

V príručke Základy vzdelávania olympijských hodnôt si prečítajte odsek na strane 44 s názvom „Záverečný ceremoniál olympijských hier“ a následne si pozrite filmové ukážky z minulých ceremoniálov. Aké tradície/protokoly týkajúce sa ceremoniálu dokážete rozpoznať? Myslíte si, že tieto tradície sú dôležité?

Varianty pre rôzne vekové skupiny

Najmladší žiaci vo veku 5 – 8 rokov

Predstavte si, že ste divák na záverečnom ceremoniáli olympijských hier. Športovci vchádzajú na štadión, olympijská vlajka klesá dolu, olympijský plameň vyhasína. Nakreslite/namaľujte obrázok tejto scény.

Mladší žiaci vo veku 9 – 11 rokov

Uvažujte nad nasledujúcou otázkou: Prečo nie sú športovci pri vstupe na štadión rozdelení do svojich národných tímov?

Predstavte si, že ste športovec a toto sú vaše prvé olympijské hry. Predstavte si, že vás miestne noviny požiadali, aby ste napísali krátky článok o tom, aké to je, zúčastniť sa na otváracom/záverečnom ceremoniáli olympijských hier.

Starší žiaci vo veku 12 – 14 rokov

Na záver olympijských hier sa olympijská vlajka stiahne a odovzdá sa starostovi ďalšieho organizátorského mesta. Koho by ste vybrali, aby túto vlajku odovzdal? Bol by to napríklad športovec, alebo možno dieťa?

Najstarší žiaci vo veku 15 – 18 rokov

Na konci záverečného ceremoniálu sa krátkym zábavným programom predstaví hostiteľské mesto nasledujúcich olympijských hier. Aké posolstvá by ste zahrnuli, ak by ste mali za úlohu tento krátky program vytvoriť vy?

Výsledok učenia sa

- Pochopenie významu tradícií a protokolov na olympijských hrách.
- Poznanie toho, ako sa oslavuje olympizmus a aké hodnoty tento ceremoniál predkladá.

Odporúčané učebné postupy a zručnosti

Diskusia, vedené zisťovanie, spolupráca, komunikačné zručnosti, učebná metóda skladačka, učebná metóda kolotoč, výučba medzi rovesníkmi.

Odporúčané pomôcky

Použitie internetu na prístup k filmu.

Olympijské prísahy

Témy olympijskej výchovy: Fair play, úcta k druhým, radosť z vynaloženého úsilia

Kontext tejto aktivity

V príručke Základy vzdelávania olympijských hodnôt si prečítajte odsek na strane 46 s názvom „Podvádzanie a tresty v starovekej Olympii“.

Varianty pre rôzne vekové skupiny

Najmladší žiaci vo veku 5 – 8 rokov

Vytvorte plagát, ktorý povzbudzuje atlétov, aby dodržiavali princípy v olympijskej prísahe: rešpektovali pravidlá olympijských hier, správali sa športovo, neužívali drogy, súťažili pre slávu športu a česť tímu.

Mladší žiaci vo veku 9 – 11 rokov

Vyhľadajte si informácie o „pranierujúcu“ sochu. Vytvorte pranierujúcu sochu, ktorá sa hodí pre novovekú olympijskú éru. Myslíte si, že by mali byť vystavené?

Starší žiaci vo veku 12 – 14 rokov

Napíšte príbeh o športovcovi, ktorý premýšľa nad podvádzaním. Popíšte, ako športovca takéto myšlienky trápia a ako sa rozhodne im nepodľahnúť potom, len čo si prečíta olympijskú prísahu.

Najstarší žiaci vo veku 15 – 18 rokov

V skupinách diskutujte o myšlienke nulovej tolerancie voči podvádzaniu proti názoru za odpúšťanie. Ktorý prístup uprednostňujete vy? Prečo? Sú tieto prístupy realistickým spôsobom ako riešiť zložitosti súčasného športu?

Napíšte drámu z prostredia súdnej siene, v ktorej športovec stojí pred súdom za podvádzanie.

Výsledok učenia sa

- Pochopenie dôležitosti olympijskej prísahy.
- Poznanie, že podvádzanie má dôsledky nielen v športe, ale aj v živote.

Odporúčané učebné postupy a zručnosti

Sokratovské otázky, konštruktivizmus, zisťovanie, spolupráca, učebná metóda skladačka, učebná metóda kolotoč, denníky, reflexívne denníky, blogy.

Odporúčané pomôcky

Výtvarné potreby, kostýmy pre divadelnú hru zo súdnej siene.

Odkaz v Knižnici zdrojov

- *“The Olympic Oath – Opening Ceremony – London 2012 Olympic Games”* video,Medzinárodný olympijský výbor (MOV), 2014. 02/Olympizmus.
- *“Factsheet: Opening Ceremony of the Olympic Winter Games”,* Medzinárodný olympijský výbor (MOV), 2014. 02/Olympizmus.

Olympijské prímerie

Témy olympijskej výchovy: Úcta k druhým, rovnováha, fair play

Kontext tejto aktivity

V príručke Základy vzdelávania olympijských hodnôt si prečítajte úryvok na strane 47 - 48 s názvom „Olympijské prímerie kedysi a v súčasnosti".

Varianty pre rôzne vekové skupiny

Najmladší žiaci vo veku 5 – 8 rokov

Nakreslite plagát, ktorý propaguje mier.

Mladší žiaci vo veku 9 – 11 rokov

Napíšte olympijské prímerie na plagát. Pridajte slová (vôkol toho textu), ktorými rozvediete princípy obsiahnuté v myšlienkach o prímerí, potom ozdobte okraj plagátu obrázkami, ktoré evokujú mier, akceptovanie, športové správanie sa, rozmanitosť atď.

Starší žiaci vo veku 12 – 14 rokov

Zistite niečo o mladých ľuďoch, ktorí sa aktívne podieľajú na presadzovaní mieru. Napíšte otázky, ktoré by ste sa opýtali, ak by ste s takouto osobou viedli rozhovor. Zahrajte takýto rozhovor s partnerom.

Najstarší žiaci vo veku 15 – 18 rokov

Navrhnite múr prímeria. Ako by vyzeral? Premýšľajte o kreatívnych spôsoboch, ktorými by ľudia mohli ukázať svoj záväzok voči tomuto prímeriu. Váš múr prímeria by mohol mať podobu webovej stránky. Účastníci by mohli nahrať svoju správu/úmysel byť mierumilovný a potom to umiestniť na stránku/blog/vlog.

Výsledok učenia sa

Pochopenie sily olympijského prímeria ako nástroja na propagáciu mieru a medzinárodného porozumenia.

Odporúčané učebné postupy a zručnosti

Sokratovské otázky, konštruktivizmus, komunikačné zručnosti, blogy, vlogy, hranie rolí, okrúhly stôl, panelová diskusia.

Odporúčané pomôcky

Výtvarné potreby.

Odkaz v Knižnici zdrojov

- *"Colours for Peace – A fun way to learn about Olympic Truce – Teachers' Guide"* Medzinárodné centrum olympijského prímeria (IOTC). 00/Pracovné listy a 03/Príručky.
- *"Colours for Peace: A fun way to learn about Olympic Truce",* Medzinárodné centrum olympijského prímeria (IOTC), 2012. 00/Pracovné listy a 03/Príručky.
- *"Olympic Truce: Sport as a Platform for Peace"* Medzinárodné centrum olympijského prímeria (IOTC), 2009. 02/Olympizmus.
- *"A Great Tiny Olympic Champion"* Georgiadis, S.V., Medzinárodné centrum olympijského prímeria (IOTC), 2012. 03/Publikácie.

Mier a olympijské hry

Témy olympijskej výchovy: Rešpekt k druhým, fair play

Kontext tejto aktivity

Olympijské hry a olympijské hnutie sú tiež hybnou silou pri propagácii mieru. Tento pracovný list je východiskovým bodom pre začatie dialógu, ktorý pomôže študentom pochopiť dôležitosť mierových interakcií.

Varianty pre rôzne vekové skupiny

Najmladší žiaci vo veku 5 – 8 rokov

"Colours for Peace: A fun way to learn about Olympic Truce." (*"Farby pre mier: zábavný spôsob, ako sa dozvedieť o olympijskom prímeri"*). Táto aktivita z Knižnice zdrojov nabáda účastníkov k tomu, aby porozumeli mieru (a olympijskému prímeriu) prostredníctvom aktivít s farbami.

Mladší žiaci vo veku 9 – 11 rokov

Urobte si „stenu sľubov". Študenti napíšu na jednotlivé papieriky (ideálne na lepivý papier) sľuby/nápady, ktoré môžu použiť na podporu a udržanie mieru vo svojich vlastných životoch. Po prilepení myšlienok na stenu bude úlohou študentov všetky usporiadať do skupín. Aké témy sa ukazujú ako veľmi rozšírené? Nechajte študentov diskutovať o ich dôvodoch/záväzkoch k mieru. Položte otázku „existuje niečo, čo by ich oddanosť týmto návrhom posilnilo alebo naopak podrylo?"

Starší žiaci vo veku 12 – 14 rokov

Ktoré symboly mieru a akceptovania sú znázornené na obrázku vedľa? Vytvorte umelecké dielo, ktoré reprezentuje mier a akceptovanie vo svete.

Pokračovanie na ďalšej strane

Výsledok učenia sa

Poznanie mierových iniciatív a spôsoby ich uplatnenia vo vlastnom živote.

Odporúčané učebné postupy a zručnosti

Občianska gramotnosť, spolupráca, riešenie problémov, kritické myslenie, sokratovské otázky, kruh zdieľania.

↑ Obrázok 12-ročnej Eleny Barbuovej z Rumunska, ktorý bol súčasťou detskej medzinárodnej súťaže v kreslení v roku 1985

Mier a olympijské hry pokračovanie

Varianty pre rôzne vekové skupiny (pokr.)

Najstarší žiaci vo veku 15 – 18 rokov

Rozdeľte hárok papiera na dva stĺpce. Do ľavého stĺpca zapíšte príklady fair play v športe. Do pravého stĺpca vypíšte príklady neférových udalostí. Nižšie nájdete niekoľko inšpiratívnych a výstižných výrokov o živote v mieri. Prečítajte si ich a potom diskutujte o nápadoch v pravom stĺpci.

Odkaz v Knižnici zdrojov

- *"Olympic Truce: Peace inspired by sport"* International Olympic Truce Centre (IOTC). 02/Olympizmus.
- *"Colours For Peace: A fun way to learn about Olympic Truce"*, International Olympic Truce Centre (IOTC), 2012. 00/Pracovné listy a 03/Príručky.
- *"Colours for Peace: A fun way to learn about Olympic Truce – Teachers' Guide"* International Olympic Truce Centre (IOTC). 00/Pracovné listy a 03/Príručky.

„Nech sa pokoj rozhostí na zemi, a nech sa začne u mňa." ***Sy Miller & Jill Jacksonová***	**Diskutujte:** Nájdite jednu vec, ktorú by ste mohli urobiť dnes, a ktorá by pomohla docieliť uzmierenie medzi vami a niekým vo vašej rodine alebo medzi vami a priateľom.
„Ak si niekto poradí s neporiadnymi pomocou poriadku, s krikľúňmi pomocou pokoja, taký človek ovláda srdce." ***Sun-c'***	**Diskutujte:** Akú stratégiu navrhuje Sun-c' na riešenie chaotických situácií?
„Veľké problémy vznikajú vtedy, keď nevieme, či už máme dosť. Veľké konflikty nastávajú, keď chceme príliš veľa. Ak pochopíme, že už máme dosť, vždy budeme mať dosť." ***Tao te tíng***	**Diskutujte:** O čom hovorí Tao te tíng ako o dôvode konfliktov? Čo považuje za možné riešenie týchto konfliktov?
"Aj keď ľudia v dnešnej dobe cestujú rýchlejšie, neviem, či za lepším." ***Willa Catherová*** ***„V živote ide o viac než len vyššiu rýchlosť."*** ***Mahátma Gándhí***	**Diskutujte:** Olympijské heslo znie: „Rýchlejšie, vyššie, silnejšie". Niektorí ľudia si myslia, že snažiť sa ísť „rýchlejšie, vyššie a silnejšie" nie je vždy spôsob, ako utvoriť „lepší svet plný mieru". Čo sa nám snažia Willa Catherová a Mahatma Gandhi povedať? Súhlasíte s nimi? Prečo áno alebo prečo nie?
"Len sa pozrite, ako príroda - stromy, kvety, tráva - ticho rastie. Pozrite, ako sa hviezdy, mesiac aj slnko ticho hýbu... Len v tichu sa dokážeme dotknúť duší." ***Matka Tereza***	**Diskutujte:** Mnohí významní učitelia tvrdia, že pár minút ticha každý deň nám pomáha zotrvať v pokoji aj uprostred konfliktných situácií. Kde by ste mohli nájsť tiché miesto, na ktorom si každý deň vychutnáte niekoľko minút ticha? Kedy by ste sa takto mohli stíšiť?
„Nechcieť sa vzdať hnevu je ako zvierať žeravý uhlík, ktorý chcete po niekom hodiť. Popálite sa len vy." ***Budha***	**Diskutujte:** Ako hnev škodí človeku, ktorý sa hnevá? Porozprávajte o situácii, keď ste boli nahnevaní. Akým spôsobom vám hnev uškodil?
„Hovoriť bez rozmýšľania je ako strieľať bez mierenia." ***Španielske príslovie***	**Diskutujte:** Zlé slová môžu ľudí raniť natrvalo. Ako sa môžete vyvarovať „vystreleným slovám" predtým, než by ste domysleli dôsledky toho, čo hovoríte?
„Tie dve slová, ‚mier' a ‚pokoj', sú cennejšie ako tisíc zlatiek." ***Čínske príslovie***	**Diskutujte:** Prečo si podľa vás autor tejto myšlienky myslí, že mier a pokoj sú také cenné? Popíšte, aké to je, keď zažívate pokoj.
„So zaťatou pästou rukou nepotrasieš." ***Indira Gándhiová***	**Discuss:** Vysvetlite tento výrok. Súhlasíte s ním? Na konci zápasu, ktorý ste prehrali, je niekedy ťažké potriasť si ruky. Prečo je napriek tomu také dôležité podať si ruky?

Hra Dedičstvo mieru

Témy olympijskej výchovy:
Rešpekt k druhým, fair play, priateľstvo, radosť z vynaloženého úsilia

Kontext tejto aktivity

Hra Dedičstvo mieru bola vytvorená s cieľom pomôcť účastníkom pochopiť rôzne uhly pohľadu a presvedčenia a podporiť mier a zmierenie. Hra bola navrhnutá na mierovej konferencii v juhoafrickom Kapskom Meste.

V tejto hre účastníci navštevujú kľúčové pamiatky nejakého mesta alebo krajiny a potom sa zamýšľajú nad otázkou: „Akú hodnotu alebo význam má každá z pamiatok pre vás?“ Účastníci - ideálne z čo najširšieho spektra kultúr a hodnotových systémov - medzi sebou následne vedú diskusiu. Nielenže tak spolupracujú pri hľadaní indícií a v riešení problémov, ale očakáva sa od nich, že svoje zistenia predstavia a vysvetlia aj ostatným skupinám a/alebo svojim komunitám.

Pamiatky sa vyberajú s ohľadom na ich význam, potenciál a vhodnosť pre hru. Zvážte nasledovné druhy pamiatok dedičstva mieru:

- Miesta, ktoré majú historický význam. História politického a sociálneho zmierenia a zakorenenie mieru v ľudskom utrpení a dejinách.
- Miesta, ktoré uznávajú úlohu žien v mieri a zmierení.
- Miesta, ktoré sa zameriavajú na úlohu vodcov v mieri a zmierení.
- Lokality, ktoré sú významné v súvislosti s aktivizmom ľudských práv.

Hoci bola hra Dedičstvo mieru pôvodne navrhnutá pre účastníkov vo veku 16 - 21 rokov, prešla úpravami tak, aby vyhovovala aj mladším vekovým skupinám.

Výsledok učenia sa

- Poznanie dôležitosti dedičstva a kultúr iných ľudí, s ohľadom na šport a mier.
- Porozumenie a rozšírenie vedomostí o mieri a zmierení a uvedomenie si ich dôležitosti.

Odporúčané učebné postupy a zručnosti

Zisťovanie, riešenie problémov, spolupráca, tvorivosť, občianska gramotnosť, kruh zdieľania, okrúhly stôl, dráma, pieseň, rozprávanie.

Odporúčané pomôcky

Tímy a organizátori majú farebné šatky, tričká, vlajky a farby. Budú potrebovať prepravu na miesta pamiatok. Bezpečnosť je vždy na prvom mieste.

Paralympijské hodnoty

Inšpirácia a rovnosť.

Varianty pre rôzne vekové skupiny

Najmladší žiaci vo veku 5 – 8 rokov

Navštívte lokalitu mierového dedičstva vo vašom meste, vypočujte si príbeh o jeho pôvode, nakreslite si jeho obrázok a ako tím spolu nakreslite príbeh a vytvorte maľovanku príbehov.

Usporiadajte „pochod alebo manifestáciu za mier”. Vytvorte tímy a vyberte si vlajky, vytvorte transparenty, napíšte a spievajte piesne, ktoré odrážajú vášho „ducha mieru“.

Nájdite symboly mieru používané vo svete, napríklad holubice, zvony, pochodne, znak mieru atď.

Túto vekovú skupinu by mali viesť skôr učitelia a/alebo rodičia než organizátori, ktorých až tak dobre nepoznajú.

Mladší žiaci vo veku 9 – 11 rokov

Zistite si viac o historicky významnom mieste, na ktorom sa niekto postavil za to, čomu veril, že je správne aj za mimoriadne zložitých okolností. Okrem iného odporúčame zvážiť príklady ako Nelson Mandela, Martin Luther King, Mahátma Gándhí a najmä ženy ako Rosa Parksová, Emily Hobhouseová a Emmeline Pankhurstová. Podeľte sa o svoje zistenia s ostatnými účastníkmi. Čomu verili títo ľudia? Prečo sú pre nás dôležití aj dnes? Čo podľa vás týmto ľuďom pomohlo postaviť sa svojim výzvam? Ako ich zážitky napokon propagujú mier? Vyberte si jedného z týchto slávnych ľudí a napíšte poviedku o ich odvahe.

Pokračovanie na ďalšej strane

Hra Dedičstvo mieru pokračovanie

Varianty pre rôzne vekové skupiny (pokračovanie)

Starší žiaci vo veku 12 – 14 rokov

Prečítajte si popis hry Dedičstvo v časti pre najstarších žiakov nižšie a potom zvážte nasledujúci scenár. Hra Dedičstvo nabáda mladých ľudí k tomu, aby sa stali veľvyslancami vo svojich komunitách. Očakáva sa od nich, že budú otvorenými osobnosťami bez predsudkov, ochotnými prijať a potom premýšľať o nových kultúrnych skúsenostiach. S prevzatím tejto zodpovednosti, predstavte si, že ste práve dokončili hru Dedičstvo a vrátili sa do svojej komunity. Chcete, aby mali aj ostatní mladí ľudia rovnaké zážitky z tejto hry. Čo môžete urobiť, ak nie ste schopní navštíviť skutočnú pamiatku? Vyberte si internetovú stránku o pamiatke mierového dedičstva z celého sveta, napríklad: ostrov Robben Island (Južná Afrika), Peace Pagoda v Londýne (Veľká Británia), Stéla s Coubertinovým srdcom v Olympii (Grécko), Detský pamätník mieru v Hirošime (Japonsko), Veža svetového mieru v Osake (Japonsko), Socha slobody v New Yorku (USA) alebo Palác mieru v Haagu (Holandsko). Na návštevu vybraných pamiatok v rôznych krajinách môžete využiť internet.

Požiadajte študentov, aby si o pamiatke zistili viac a potom predstierali, že pracujú v informačných centrách týchto pamiatok. Zahrajte dialóg, ktorý by sa mohol uskutočniť medzi účastníkmi hry Dedičstvo a informačným centrom. Aké otázky by ste položili? Myslíte si, že takéto návštevy (osobne alebo iným spôsobom) môžu podporiť mier a porozumenie? Usporiadajte súťaž, v ktorej budú odmenené tímy, ktoré podajú najlepší výkon a poskytnú najdôveryhodnejšie odpovede.

Prácou v skupinách si vybudujte vlastné pamätníky mieru a pridajte svoje vlastné symboly mieru.

Najstarší žiaci vo veku 15 – 18 rokov

Hra Dedičstvo vznikla v Južnej Afrike a bola navrhnutá pre študentov tejto vekovej skupiny, pričom účastníci boli vybraní organizáciami a komunitami z celej krajiny. Títo mladí ľudia pochádzali zo širokej škály prostredí a kultúr. Združili ich do tímov, v ktorých spolupracovali na utvorení identity tímu – určili si názvy tímov, skladali tímové piesne a využívali vlajky, farebné šatky a ďalšie predmety. Tímy, každý pod vedením jedného organizátora, boli následne prevážané minibusmi na miesta vybraných pamiatok. Ich úlohou bolo pozorovať a potom premýšľať o otázke: „Aký má pre vás každá z pamiatok význam?" Na konci návštevy sa účastníci o svoje pozorovania podelili. Organizátori debatu usmerňovali tak, aby sa neodbočovalo od témy. Na konci diskusie si tímy museli vybrať spôsob, akým vyjadria to, čo sa naučili. Niektoré skupiny sa rozhodli vymyslieť a predviesť tanec. Niektorí účastníci zložili piesne, zatiaľ čo iní využili na prezentáciu technológiu. Účastníci si na mobilných telefónoch urobili „selfies" (fotografie) každej skupiny a odoslali ich koordinátorovi.

Uplatnil sa aj súťažný prvok. Tímy mohli získať body za veľkosť spolupráce a tvorivosti použitú pri vyjadrovaní svojich znalostí. Mohli získať body za tímového ducha. Naopak, tímy mohli prísť o body za nevhodný jazyk, fajčenie, pitie alkoholu alebo zlé správanie sa. Výsledky hry Dedičstvo mieru boli pôsobivé. Účastníci uviedli, že cítili hlbšie prepojenie so svojou históriou a dedičstvom a lepšie chápali uhly pohľadu ostatných aktérov.

Viete si vytvoriť svoju vlastnú verziu hry Dedičstvo vo vašej komunite alebo v meste? Ktoré zaujímavé pamiatky by ste si vybrali? Ako by ste si vyberali účastníkov? Skúste si zahrať túto hru a sledujte, čo sa stane.

Odkaz v Knižnici zdrojov

- *"Celebrating the power of sport"* video, Medzinárodný olympijský výbor (MOV), 2014. 01/Presadzovanie.
- *"Hope Factory: When Sport Can Change The World"* Vzdelávacie a kultúrne služby Olympijského múzea, 2011. 03/Príručky.
- Webová stránka *olympijského výboru Jordánska*, olympijský výbor Jordánska. 02/Osvedčené postupy.

Ďalšie zdroje:

- *"Sport for Development & Peace: Governments in Action"* Medzinárodná pracovná skupina Športu za rozvoj a mier, 2008. 01/Presadzovanie.
- *"Sport for Development & Peace: Harnessing the Power of Sport for Development and Peace"* Medzinárodná pracovná skupina Športu za rozvoj a mier, 2008. 01/Presadzovanie.
- *"Adapted Sport Manual: Adapting sporting practice to serve society and contribute to Sustainable Peace"* Peace and Sport. 03/Príručky.
- Webové stránky *Right To Play International*, Right To Play International. 03/Príručky a 03/Odkazy.

Šport a umenie v Starovekom Grécku

Témy olympijskej výchovy: Rešpekt, rovnováha, výnimočnosť

Kontext tejto aktivity

V podobe sôch, malieb, keramiky a architektúry sme si zachovali záznam o tom, ako športovci trénovali a súťažili na starovekých olympijských hrách. Preštudujte si fotografie rôznych takýchto vyobrazení. Ako sú zobrazené bežecké preteky? Čo sú „prekážky“ a ako sa používajú? Ktoré moderné olympijské športy dokážete identifikovať na obrázkoch zobrazujúcich staroveké hry?

Varianty pre rôzne vekové skupiny

Najmladší žiaci vo veku 5 – 8 rokov

Z veľkého kusu papiera vystrihnite tvar veľkej vázy. Vyhľadajte si rôzne vzory používané na keramike, potom ich nakreslite alebo namaľujte na tento papier. Vystavte si ich na stene ako súčasť Olympijského dňa/školskej oslavy.

Mladší žiaci vo veku 9 – 11 rokov

Preskúmajte fotografie archeologických artefaktov zo starovekých olympijských hier. Vyberte si jeden prvok hier a potom namaľujte obrázok.

Starší žiaci vo veku 12 – 14 rokov

Vyrobte si model starovekého olympijského štadióna (napríklad pomocou lepenkovej krabice). Ozdobte štadión vzormi vyplývajúcimi z týchto artefaktov.

Najstarší žiaci vo veku 15 – 18 rokov

Ak by ste mali za úlohu vytvoriť modernú sochu, ktorá vzdáva hold témam a vplyvom starovekých olympijských hier, ako by mohla táto socha vyzerať? Aké materiály by ste použili? Akú formu by ste jej dali? Buď nakreslite, alebo, ak je to možné, vyhotovte túto sochu.

Výsledok učenia sa

Pochopenie úlohy, ktorú pri zachovaní histórie a odkazu starovekých olympijských hier zohrávajú umenie a kultúra.

Odporúčané učebné postupy a zručnosti

Zisťovanie, tvorivosť, spolupráca, riešenie problémov.

Odporúčané pomôcky

Výtvarné potreby - materiály na keramiku, tvorbu sôch, papier atď.

Odkaz v Knižnici zdrojov

- *“The Olympic Games in Antiquity”* The Olympic Vzdelávacie a kultúrne služby Olympijského múzea, 2013. 02/Olympizmus.

Šport a umenie na novovekých olympijských hrách

Témy olympijskej výchovy: Rešpekt, rovnováha, výnimočnosť

Kontext tejto aktivity

Plagáty, trička, poštové známky a mnohé ďalšie formy umeleckých médií slúžia na sprostredkovanie správ prostredníctvom slov, obrázkov a symbolov. Štúdia rôznych olympijských plagátov môže byť použitá na oboznámenie študentov s rôznymi spôsobmi prezentovania miestneho alebo národného dedičstva a hodnôt olympijského hnutia.

Varianty pre rôzne vekové skupiny

Najmladší žiaci vo veku 5 – 8 rokov

Keď sa krajina rozhodne vyzdvihnúť organizovanie olympijských hier, často vydá poštové známky. Počas londýnskych hier v roku 2012 vydala britská pošta špeciálnu pečiatku pre každého športovca, ktorý získal zlatú medailu. Krajiny sa tiež rozhodli uctiť si jedinečné kultúrne dedičstvo vydaním olympijských známok. Niekedy zobrazujú dejiská olympijských hier a štadióny. Predstavte si, že vaše mesto bude organizovať nasledujúce olympijské hry. Vezmite si obálku a navrhnite poštovú známku, ktorá bude zobrazovať niektoré aspekty hier, ktoré chcete osláviť. Ozdobte obálku tak, aby ste túto známku ešte viac zvýraznili. Do vnútra obálky vložte kartičku s informáciami, ktoré čitateľovi priblížia váš dizajn, jeho posolstvo atď.

Mladší žiaci vo veku 9 – 11 rokov

Usporiadajte prehliadku tričiek. Požiadajte študentov, aby si priniesli akékoľvek tričko so športovým motívom. Zaveste ich na šnúry, ktoré natiahnete v telocvični (ako šnúry na bielizeň). Pozvite študentov, aby si prešli toto „tričkové múzeum“ a pozreli si jednotlivé motívy. Nechajte študentov, aby na papier vyrezaný do tvaru trička navrhli vlastné olympijské tričko.

Starší žiaci vo veku 12 – 14 rokov

Vytvorte scénický tanec, do ktorého zahrniete staroveké aj novoveké olympijské témy.

Najstarší žiaci vo veku 15 – 18 rokov

Preskúmajte históriu umenia olympijských plagátov od roku 1896 až po nedávne hry. Priraďte návrhy plagátov k vašim znalostiam z dejín vtedajšej hostiteľskej krajiny. Čo ste si všimli? Aký typ posolstiev budú podľa vás olympijské plagáty v budúcnosti vyjadrovať? Navrhnite olympijský plagát s posolstvom, ktoré zahŕňa olympizmus a vyjadruje nádej do budúcnosti.

Výsledok učenia sa

Rozvoj zručností vo výtvarnom umení, ktoré pomáhajú tlmočiť kľúčové posolstvá olympizmu.

Odporúčané učebné postupy a zručnosti

Tvorivosť, spolupráca, riešenie problémov, učebná metóda skladačka, učebná metóda kolotoč.

Odporúčané pomôcky

Výtvarné potreby.

Odkaz v Knižnici zdrojov

- *“The Special Olympics and the World Games Los Angeles 2015”* Mural Conservancy of Los Angeles, ArtSceneCal, 2015. 02/Osvedčené postupy.
- *“Mural Conservancy of Los Angeles”* Mural Conservancy of Los Angeles. 02/Osvedčené postupy.
- *“Coubertin Academy: A Handbook for Olympic Education in Secondary Schools”* International Pierre de Coubertin Committee (IPCC), 2007. 00/Pracovné listy a 03/Príručky.
- *“Olympic Games Posters”* Vzdelávacie a kultúrne služby Olympijského múzea, 2013. 00/Pracovné listy.

Logá a maskoti

Témy olympijskej výchovy: Rovnováha, rešpekt, radosť z vynaloženého úsilia

Kontext tejto aktivity

Študenti už roky objavujú spôsoby, akými sa logá a maskoti používajú na reprezentáciu umenia a tradícií rôznych olympijských miest. Na olympijských hrách v Londýne v roku 2012 od svojich maskotov „Wenlocka a Mandevillea“ chceli, aby boli oveľa viac ako len zábavné, symbolické reprezentácie hostiteľského mesta - chceli tiež, aby bol ich pôvod spätý s príbehmi. Wenlock bol stvorený z kvapky tekutej ocele - zvyšku z konštrukcie olympijského štadióna. Na hlave mal tri špicaté rožky, ktoré symbolizovali tri medailové miesta na olympijskom pódiu.

Logo olympijských hier v Barcelone v roku 1992 bolo abstraktným fŕkancom troch farieb, pripomínajúcim gymnastu alebo športovca, ktorý skáče ponad olympijské kruhy. Toto logo vytváralo kreatívne spojenie s umeleckou reputáciou Barcelony a jej úzkym prepojením s ikonickými umelcami ako Picasso, Miró a Gaudí.

Varianty pre rôzne vekové skupiny

Najmladší žiaci vo veku 5 – 8 rokov

Predstavte si, že olympijské hry sa budú čoskoro konať vo vašom meste. Navrhnite maskota, ktorý by najlepšie reprezentoval „dušu národa“. Urobte si prieskum maskotov prostredníctvom stránky www.olympic.org a potom nakreslite svojho vlastného.

Mladší žiaci vo veku 9 – 11 rokov

Napíšte krátky príbeh o niektorom olympijskom maskotovi. Snažte sa začleniť princípy olympizmu alebo témy olympijskej výchovy. V príručke Základy vzdelávania olympijských hodnôt si prečítajte stranu 53, aby ste získali predstavu o rôznych maskotoch alebo navštívte stránku www.olympic.org, kde nájdete ďalšie informácie.

Starší žiaci vo veku 12 – 14 rokov

Vytvorte si model svojho maskota. Ako dodatočnú výzvu, dokážete to aj s použitím výlučne recyklovaných materiálov?

Najstarší žiaci vo veku 15 – 18 rokov

Pozrite sa na príklady olympijských log a zamyslite sa nad tým, ako sa za posledné desaťročia zmenili. Vytvorte logo alebo sériu log - či už pomocou technológie alebo iných výtvarných prostriedkov, ktoré prinášajú inšpiratívne posolstvo týkajúce sa olympizmu.

Výsledok učenia sa

Poznanie sily symbolov pri sprostredkovaní posolstiev.

Odporúčané učebné postupy a zručnosti

Konštruktivizmus, tvorivosť, literárne krúžky.

Odporúčané pomôcky

Výtvarné potreby.

Odkaz v Základoch vzdelávania olympijských hodnôt na strane 53
2. časť: Oslava olympizmu prostredníctvom symbolov, ceremoniálu a umenia Logá a maskoti: navrhni si identitu

Olympijské múzeum

Témy olympijskej výchovy:
Radosť z vynaloženého úsilia, rovnováha, snaha o výnimočnosť, fair play, úcta k druhým

Kontext tejto aktivity

Múzeá slúžia na mnohé účely - môžu byť centrami vzdelania a môžu nám pripomínať našu minulosť. Múzeá môžu oslavovať veľké úspechy a môžu podnecovať k zamysleniu sa a hlbokým úvahám. Veľké múzeá sveta vychovávajú, inšpirujú a kreatívne zapájajú svojich návštevníkov do svojich zbierok. V tejto aktivite sa študenti zapoja do úloh, ktoré sa zameriavajú na Olympijské múzeum, a tak budú môcť preskúmať a zažiť olympizmus.

Varianty pre rôzne vekové skupiny

Najmladší žiaci vo veku 5 – 8 rokov

Diskutujte so svojimi spolužiakmi o športoch, ktorým ste sa venovali. Prineste do triedy akékoľvek spomienky na svoje aktivity, napríklad stuhy, medaily a fotografie. Všetky tieto predmety vystavte a pozvite ostatných študentov, aby navštívili vaše múzeum v triede.

Mladší žiaci vo veku 9 – 11 rokov

Dostali ste za úlohu vymyslieť zábavné aktivity pre študentov vo vašom veku, ktoré by sa dali robiť v Olympijskom múzeu. Chcete, aby sa študenti dozvedeli o olympizme a histórii olympijských hier, ale tiež chcete, aby sa návštevníci aktívne zapojili (učenie nie je niečo, čo „sa im deje“, ale niečo, na čom sa podieľajú). Spíšte a potom nakreslite aktivity, ktoré ste vymysleli, aby sa múzeum stalo interaktívnym.

Pokračovanie na ďalšej strane

Výsledok učenia sa

Zapojenie sa do olympijských tém a čerpanie inšpirácie z týchto tém.

Odporúčané učebné postupy a zručnosti

Zisťovanie, sokratovské otázky, tvorivosť, spolupráca, riešenie problémov, učebná metóda skladačka, učebná metóda kolotoč, kruh zdieľania, multimediálne prezentácie.

Odporúčané pomôcky

Materiály na výrobu modelov, výtvarné potreby.

Olympijské múzeum pokračovanie

Varianty pre rôzne vekové skupiny (pokračovanie)

Starší žiaci vo veku 12 – 14 rokov

Ako by vyzerala budova a areál tvojho múzea? Chceli by ste budovu, ktorá pôsobí odvážnym dojmom, alebo by ste uprednostnili, ak by návštevníkov zaujal skôr obsah múzea? Išlo by o moderné zariadenie vybudované pomocou moderných materiálov alebo by ste priznali vplyvy antických hier a zvolili klasický vzhľad? Možno chcete oboje. Ako by ste navrhli areál? Areál Olympijského múzea v Lausanne obsahuje sochy a interaktívne exponáty, vrátane 100-metrovej bežeckej dráhy, na ktorej si môžete porovnať svoju rýchlosť s Usainom Boltom a Florence Griffith Joynerovou. Čo by ste zaradili vy? Vytvorte model alebo obraz vášho olympijského múzea.

Aktivita: Navštívte bežeckú dráhu a požiadajte študentov, aby sa pokúsili „prekonať svetový rekord“ na rôzne vzdialenosti. Príklad: požiadajte študentov, aby bežali 100 m. Nahlas rátajte sekundy “7,8,9 ... stop!” Študenti tak dokážu lepšie pochopiť, ako rýchlo Usain Bolt alebo Florence Griffith Joynerová tých 100 metrov zabehli. Toto sa dá prispôsobiť pre akýkoľvek prípad. Dokážu vaši študenti zabehnúť 800 m s ôsmimi bežcami, pričom každý zabehne 100 m? Dokážu zdolať čas Davida Rudishu, ktorý bol jedna minúta a 40,9 sekundy?

Pri disciplínach vonku: natiahnite pásmo a zobrazte vzdialenosť rekordov v skoku do diaľky. Požiadajte študentov, aby robili „skoky z miesta“, t. j. skákali bez rozbehu. Potom znova skočte z miesta, na ktorom ste pristáli. Koľko skokov z miesta potrebujete na to, aby ste pokorili súčasný rekord v skoku do diaľky (muži: Mike Powell 8 m a 95 cm; ženy: Galina Čisťakovová 7 m a 52 cm)?

Najstarší žiaci vo veku 15 – 18 rokov

Vytvorte skupiny študentov a každej priraďte jeden princíp olympizmu alebo tému olympijskej výchovy. Diskutujte o type výstavy, ktorú by ste zvolili, aby ste primäli návštevníkov zamyslieť sa a inšpirovali ich k činom. Ako dosiahnete rovnováhu medzi oslavou úspechov - napríklad prostredníctvom memorabílií - a podnetnými prezentáciami? Budú výstavy interaktívne? Oslovia vaše exponáty širokú škálu divákov? Vytvorte architektonický nákres zobrazujúci dispozíciu vášho múzea.

Odkaz v Knižnici zdrojov

- Webové stránky *Canadian Olympic School Program*, Kanadský olympijský výbor, 2015. 02/Osvedčené postupy.
- *“Olympic Day Lessons”* Austrálsky olympijský výbor. 00/Pracovné listy a 03/Príručky.
- *“Olympic Day Guide”* Austrálsky olympijský výbor. 00/Pracovné listy a 03/Príručky.

Ďalšie zdroje:

- *“Olympic Charter”* Medzinárodný olympijský výbor (MOV), 2015. 01/Podklady.

Olympijský športový program

Témy olympijskej výchovy:
Rovnováha, snaha o výnimočnosť, fair play, úcta k druhým, radosť z vynaloženého úsilia

Kontext tejto aktivity

Program športov na olympijských hrách vzrástol z deviatich športov v roku 1896 na 26 športov v roku 2012. Na hrách v roku 1896 sa zúčastnili športovci zo 14 krajín, pričom v roku 2012 sa na olympijských hrách predstavili športovci z 204 krajín a štyria nezávislí olympijskí športovci. Vzhľadom na to, že na olympijských hrách je v súčasnosti taká rozsiahla globálna účasť, vznikol záujem o pridávanie športov do olympijského programu, aby sa zabezpečilo, že vďaka svojej inovatívnosti a prispôsobeniu sa modernému vkusu a novým trendom sa stane zaujímavým aj pre mladých ľudí, no zároveň bude naďalej rešpektovať históriu a tradície športu. Kórejská republika predstavila v roku 1988 ukážkovo taekwondo, ale aj ženské džudo a bejzbal - o niekoľko rokov neskôr boli zaradené do programu olympijských hier. Zamyslite sa nad športami, ktoré sa tešia veľkej obľube, ale nie sú súčasťou olympijských hier. Prečo podľa vás nie sú v olympijskom programe?

Varianty pre rôzne vekové skupiny

Najmladší žiaci vo veku 5 – 8 rokov

Ktoré olympijské športy viete vymenovať? Vyberte si jeden z nich a naštudujte si ako sa realizuje, jeho pravidlá a potrebný výstroj. Vytvorte výstavu alebo predstavte ostatným študentom, čo ste sa naučili.

Mladší žiaci vo veku 9 – 11 rokov

Vytvorte dva plagáty: jeden, ktorý zahŕňa súčasné olympijské športy a druhý, ktorý znázorňuje iba športy, ktoré boli v programe v roku 1896. Tým by malo vyjsť jasne najavo, ako veľmi sa zoznam olympijských športov rozšíril.

Starší žiaci vo veku 12 – 14 rokov

Predstavte si, že ste barón Pierre de Coubertin. Práve ste založili Medzinárodný olympijský výbor (MOV) a ten zvažuje, v ktorých športoch sa bude na týchto hrách súťažiť. Napíšte krátky prejav, ktorý sa chystá predniesť pred MOV s úmyslom presvedčiť členov, aby zaradili určitý šport. Preoblečte sa za Coubertina a predneste tento prejav publiku.

Najstarší žiaci vo veku 15 – 18 rokov

Vytvorte marketingovú kampaň, ktorá by mohla byť použitá na lobovanie za zaradenie nejakého športu do programu olympijských hier. Zvážte, aké výhody zaradenie tohto športu prinesie. Zmenilo by toto začlenenie nejaký aspekt vašej spoločnosti? Čo by ste zaradili do tejto kampane - vizuálne médiá, tlač a sociálne siete? Ako by ste mohli získať verejnú podporu?

Výsledok učenia sa

- Poznanie, že v rôznych častiach sveta sa venujú rôznym športom.
- Poznanie, že program olympijských hier sa v priebehu rokov vyvíjal tak, aby odrážal pestrosť ponuky športov.

Odporúčané učebné postupy a zručnosti

Konštruktivizmus, zisťovanie, divadelné fórum, otázky a odpovede, okrúhly stôl, vstupné kartičky, výstupné kartičky.

Odporúčané pomôcky

Výtvarné potreby, kostýmy na hranie rolí.

Olympijské hry mládeže (OHM)

Témy olympijskej výchovy:
Rovnováha, snaha o výnimočnosť, fair play, úcta k druhým, radosť z vynaloženého úsilia

Kontext tejto aktivity

Olympijské hry mládeže (OHM) umožňujú mladým športovcom z celého sveta, aby spolu spoznávali kultúry iných, olympijské hnutie a olympijské hodnoty. Účastníci nemajú za úlohu iba súťažiť na športových podujatiach, ale očakáva sa od nich, že budú aj ambasádormi vo svojich krajinách a aktívne sa zapoja do diania vo svojich komunitách.

Výsledok učenia sa

- Pochopenie dôležitosti olympijských hier mládeže ako spôsobu inšpirácie mladých, aby prijali olympizmus.
- Poznanie ako športovcov nabádať k tomu, aby sa stali ambasádormi, a aby boli spoločensky vnímaví a zodpovední.

Varianty pre rôzne vekové skupiny

Najmladší žiaci vo veku 5 – 8 rokov

Môžete nabádať študentov, aby navštívili domovy starších občanov a podelili sa s nimi o svoje príbehy a zážitky. Študenti môžu tiež vytvoriť „skupinu prijatia“, ktorá bude aktívne podporovať a zapájať študentov, ktorí sú osamelí, alebo ktorí sú v škole/vzdelávacom prostredí noví.

Mladší žiaci vo veku 9 – 11 rokov

Predstavte si, že ste účastníkom programu Mladý reportér na OH mládeže, ktorý bol utvorený, aby poskytoval mladým ľuďom novinárske skúsenosti pod vedením uznávaných športových novinárov. Chystáte sa robiť rozhovor s olympijským športovcom, ktorý má pred sebou posledné dni svojej prípravy na olympiádu. Čo by ste sa ho mohli spýtať? Ako by ste zaznamenali a interpretovali jeho odpovede? Budete to nakrúcať? Napíšete o tom? Pouvažujte nad vytvorením blogu a zdieľaním vášho rozhovoru s ostatnými. Vyzvite čitateľov vášho blogu, aby príspevok okomentovali. Mohli by ste nadviazať nové priateľstvá a rozvíjať kontakty s ľuďmi z rôznych častí sveta, ktorí majú podobné záujmy.

Starší žiaci vo veku 12 – 14 rokov

Vybrali vás, aby ste reprezentovali svoju krajinu na olympijských hrách mládeže. Dvoma témami olympiády sú spoločenská zodpovednosť a vyjadrenie. Akým spôsobom by ste prevzali vedúcu úlohu, pokiaľ ide o spoločenskú zodpovednosť v rámci vašej komunity? Čo to pre vás znamená? Akým spôsobom by ste boli ambasádorom olympijských hodnôt výnimočnosti, rešpektu a priateľstva a inšpirovali ostatných? Budete sa správať inak? Vyjadrenie môže mať mnoho podôb - umenie, kultúra, tanec, reč - čo by ste robili, aby ste predstavili vašu komunitu?

Pokračovanie na ďalšej strane

Odporúčané učebné postupy a zručnosti

Konštruktivizmus, zisťovanie, divadelné fórum, otázky a odpovede, okrúhly stôl, vstupné kartičky, výstupné kartičky.

Odporúčané pomôcky

Výtvarné potreby.

Olympijské hry mládeže (OHM) pokračovanie

Varianty pre rôzne vekové skupiny (pokračovanie)

Najstarší žiaci vo veku 15 – 18 rokov

Pracujte so svojimi spolužiakmi a vyberte si športovú udalosť, ktorú môžete usporiadať pre vašu komunitu. Budete zodpovední za organizovanie všetkých aspektov tohto podujatia: marketing, sponzorstvo, finančné riadenie, plánovanie udalosti, podpora športovcov atď. Táto udalosť môže byť určená pre vašu školu alebo širšiu komunitu. Vyberte si olympijskú tému, ktorá bude stredobodom vášho podujatia.

Odkaz v Knižnici zdrojov

- *"Living the Olympic Values!"* video, Medzinárodný olympijský výbor (MOV), 2012. 01/Podklady.

Odkazy na webové stránky:

- Webová stránka olympijských hier mládeže na Olympic.org (s odkazmi na OHM kontá na Facebooku a Twitteri): *http://www.olympic.org/youth-olympic-games*
- Platforma Compete, Learn & Share (obsahuje videá, kvízy, príbehy a ďalšie informácie; tento komplexný zoznam zdrojov a nástrojov je usporiadaný do piatich tém programu OH mládeže Learn & Share - k dispozícii v štyroch jazykoch): *http://yogger.olympic.org*

Pozrite si tieto videá, ktoré predstavujú predchádzajúce „ročníky" OHM:

- Best of Nanjing 2014 Youth Olympic Games: *https://www.youtube.com/watch?v=i2XyiX8Dl-k*
- The spirit of the Innsbruck 2012 Youth Olympic Games: *https://www.youtube.com/watch?v=PdlLGuQWLCU*
- Innsbruck 2012 Experience through the eyes of a Young Ambassador: *https://www.youtube.com/watch?v=B86S2wsQ6hk*
- The spirit of the Singapore 2010 Youth Olympic Games: *https://www.youtube.com/watch?v=2zsrwVlObHc*

Ďalšie zdroje:

- *"The Olympic Movement and the environment: University lecture on the Olympics"* Centre d'Estudis Olímpics (UAB), International Chair in Olympism (IOC-UAB), Tarradellas, J., 2010. 02/Osvedčené postupy.

Búranie bariér: ženy na olympijských hrách

Témy olympijskej výchovy:
Rovnováha, snaha o výnimočnosť, fair play, úcta k druhým, radosť z vynaloženého úsilia

Kontext tejto aktivity

Od prvých novovekých olympijských hier (Atény 1896) sa predstavy o ženách v športe pomaly menia. MOV aktívne nabáda ženy, aby sa zapájali do športovej a fyzickej aktivity. Tieto úlohy vedú študentov k tomu, aby sa zamysleli nad úlohou žien v športe v priebehu dejín.

Varianty pre rôzne vekové skupiny

Najmladší žiaci vo veku 5 – 8 rokov

Navrhnite a vytvorte plagát, ktorý povzbudí dievčatá k tomu, aby športovali.

Mladší žiaci vo veku 9 – 11 rokov

Pozvite si športovkyňu z vašej komunity a urobte s ňou rozhovor. Čo ju inšpirovalo k tomu, aby sa začala venovať tomuto športu? Akú radu by dala mladému dievčaťu, ktoré má záujem športovať na vysokej úrovni? Pripravte si svoje otázky ešte pred rozhovorom.

Starší žiaci vo veku 12 – 14 rokov

Urobte prieskum životných príbehov športovkýň z rôznych krajín. Myslíte si, že je pre ženy ťažšie získať za svoje úspechy rovnaké uznanie, aké sa dostáva mužom? Aké kroky by ste vo svojej komunite podnikli na zvýšenie príležitostí pre ženy, nielen týkajúcich sa účasti v športe, ale aj získania rovnakej podpory, kvality trénovania a finančných výhod ako muži? Odpovede napíšte na plagát.

Najstarší žiaci vo veku 15 – 18 rokov

Píše sa rok 1984 a mesto Los Angeles bude čoskoro organizátorom olympijských hier. Pred týmito hrami sa najdlhšie bežecké preteky žien konali na 1 500-metrovej trati. Mnohí zástancovia rovnoprávnosti požadovali, aby bolo ženám umožnené bežať na rovnakých vzdialenostiach ako mužom. Niektorí ľudia s týmto názorom nesúhlasia. Organizačný výbor olympijských hier v Los Angeles vás požiadal, aby ste zvážili zaradenie ženského maratónskeho behu. Predstavte si, že máte za úlohu predložiť návrh organizačnému výboru, v ktorom zaradenie týchto pretekov podporujete. Zahrajte túto prezentáciu - prideľte niekomu z výboru úlohu oponenta tohto návrhu. Po tom, čo dohráte, zamyslite sa nad otázkami, ktoré tento návrh vyvolal.

Zistite viac o výsledku: maratón bol zaradený do olympijského programu v roku 1984. Aký vplyv malo toto rozhodnutie na účasť žien na olympijských hrách? Akým spôsobom poskytlo ekonomické príležitosti v komunitách, v ktorých bolo ťažké zarobiť si na živobytie?

Výsledok učenia sa

- Poznanie, že dievčatá/ženy v minulosti nemali na olympijských hrách rovnaké príležitosti ako muži.
- Pochopenie, že vďaka úsiliu MOV majú teraz ženy rovnaké príležitosti, a že táto zásada je zakotvená v Olympijskej charte (základný princíp č. 5).

Odporúčané učebné postupy a zručnosti

Hranie rolí, zisťovanie, divadelné fórum, denníky, reflexívne denníky, blogy, vlogy.

Odporúčané pomôcky

Výtvarné potreby.

Odkaz v Knižnici zdrojov

- Webová stránka *Women Win*, Women Win. 03/Odkazy.
- *"The Girl Effect: The clock is ticking"* video, Girleffect.org, 2010. 01/Presadzovanie a 02/Osvedčené postupy.
- *"Kicking The Ball For Girls' Education In Rural Nepal"* video, UNICEF, 2015. 02/Osvedčené postupy.
- Webová stránka *Champions Together*, Special Olympics. 02/Olympizmus.
- *"Sports Ability 2 Activity Card"* Austrálska športová komisia, (použité/reprodukované so súhlasom Austrálskej športovej komisie). 00/Pracovné listy.

Paralympijské hry: „Duch v pohybe“

Témy olympijskej výchovy:
Rovnováha, snaha o výnimočnosť, fair play, úcta k druhým, radosť z vynaloženého úsilia

Kontext tejto aktivity

Medzinárodný paralympijský výbor (IPC) organizuje a koordinuje paralympijské hry, ktoré poskytujú priestor pre športovcov so zdravotným znevýhodnením, aby mohli dosiahnuť výnimočnosť v športe a zároveň inšpirovať a ohromovať celý svet.

Varianty pre rôzne vekové skupiny

Najmladší žiaci
vo veku 5 – 8 rokov

Športovci so zrakovým postihnutím (to znamená, že sú slabozrakí alebo úplne slepí) sa môžu zúčastniť na bežeckých pretekoch za pomoci navádzača. Vyskúšať si na vlastnej koži problémy, s ktorými sa stretávajú bežci so zrakovým postihnutím, si môžete nasledovným spôsobom: na veľkom športovom ihrisku požiadajte jedného študenta, aby si zaviazal oči. Tomuto študentovi potom prideľte ďalšieho, ktorý bude jeho/jej navádzačom. Požiadajte ich, aby si skúsili beh v tandeme, zatiaľ čo majú navzájom previazané ruky. Navádzač tiež napomáha slovnými pokynmi, ktoré „slepého“ športovca varujú pred akýmikoľvek prekážkami - napríklad dierou v zemi alebo veľkou kalužou vody na ploche. Vyzvite športovcov, aby sa o svoje zážitky z „behu naslepo“ podelili s ostatnými.

Mladší žiaci vo veku 9 – 11 rokov

Športovanie, ak má človek amputovanú končatinu, si vyžaduje oveľa viac energie, ako potrebuje zdravý športovec. Skúste hrať basketbal s jednou rukou znehybnenou (pripútanou za chrbát). Požiadajte študentov, aby sa zamysleli nad rôznymi problémami, ktorým môže človek s amputovanou končatinou čeliť. Pozvite paralympijského športovca na návštevu vašej triedy a rozhovor so študentmi.

Starší žiaci vo veku 12 – 14 rokov

Vyzvite študentov, aby si zahrali „basketbal na invalidných vozíkoch“. Nedá sa predpokladať, že vzdelávacie centrá budú disponovať športovými invalidnými vozíkmi, preto skúste nasledovný variant. Požiadajte študentov, aby driblovali s basketbalovou loptou z jedného konca hracej plochy na druhý - presne tak, ako to bežne robia. Keď sa však priblížia k obruči, musia si vybrať jednu zo stoličiek a sadnúť si na ňu. Táto stolička bude ich streleckou pozíciou. Požiadajte študentov, aby vyskúšali streľbu z rôznych pozícií. Čo si na tejto technike všimli? Aké problémy im spôsobovalo hádzanie basketbalovej lopty posediačky? Ak je to možné, urobte rozhovor so športovcom na invalidnom vozíku a spýtajte sa ho na jeho skúsenosti a na spôsob tréningu.

Najstarší žiaci vo veku 15 – 18 rokov

Požiadali vás, aby ste navrhli niekoľko fyzických aktivít pre študentov s duševným postihnutím. Niektorí z týchto študentov sú citliví na zvuk, iní majú problémy s koordináciou. Vytvorte zábavné hry, ktoré by títo študenti mohli hrať. Počas tohto procesu si budete musieť naštudovať viac o danom zdravotnom postihnutí a prispôsobiť výstroj alebo štruktúru aktivity tak, aby študentov podporili. Zamyslite sa nad tým, čo ste sa počas tohto procesu naučili. Ako sa zmenilo vaše vnímanie športu s ohľadom na rôznorodosť rozsahu schopností?

Výsledok učenia sa

Pochopenie toho, ako trénujú a súťažia športovci so zdravotným znevýhodnením.

Odporúčané učebné postupy a zručnosti

Sokratovské otázky, zážitkové učenie.

Odporúčané pomôcky

Páska cez oči, šatky na zviazanie rúk, stoličky, basketbalové lopty, športové potreby (kužele atď.).

Odkaz v Knižnici zdrojov

- *“PRIDE Olympic & Paralympic Values”* Kent County Council. 03/Príručky.
- *“Sports Ability 2 Activity Card”* Austrálska športová komisia, (použité/reprodukované so súhlasom Austrálskej športovej komisie). 00/Pracovné listy.
- *“Get Set to Make a Change: Mowbray School makes a HUGE change!”* Britská olympijská asociácia (BOA) & Britská paralympijská asociácia (BPA). 02/Osvedčené postupy.

Ďalšie zdroje:

- *“European Inclusive Physical Education Training EIPET Resource Pack”* EIPET Partnership & Institute of Technology, Tralee, 2014. 03/Príručky.
- *“Respect for Diversity”* Medzinárodná olympijská akadémia (MOA), Keim, M. 01/Podklady.

Organizovanie olympijských hier

Témy olympijskej výchovy:
Rovnováha, snaha o výnimočnosť, fair play, úcta k druhým, radosť z vynaloženého úsilia

Kontext tejto aktivity

Kandidatúra usporiadať olympijské hry môže byť dlhým a dobre premysleným procesom. Od miestnych občanov až po národných politikov, od ministrov športu až po vedúcich predstaviteľov krajín, existuje mnoho názorov, ktoré určujú, či sa mesto bude uchádzať o dejisko olympijských hier. Tieto aktivity umožnia študentom skúmať a uvažovať o niektorých prvkoch, z ktorých sa ponuka na organizovanie hier skladá.

Varianty pre rôzne vekové skupiny

Najmladší žiaci vo veku 5 – 8 rokov

Chcete, aby vaše mesto získalo ďalšie olympijské hry. Spíšte 10 dôvodov, prečo by sa tak malo stať a potom si pripravte prejav.

Mladší žiaci vo veku 9 – 11 rokov

Chcete svoje mesto prezentovať ako miesto plné radosti, ideálne na usporiadanie olympijských hier. Aké sprievodné aktivity by odrážali jedinečné vlastnosti kultúry vášho mesta? Príklady: počas mnohých olympiád sa konali sprievodné hudobné festivaly, divadelné festivaly, veľkolepé športové podujatia. Vytvorte festival, ktorý sa môže konať vo vašej školskej telocvični a pozvite ostatných študentov, aby sa na ňom zúčastnili.

Starší žiaci vo veku 12 – 14 rokov

Vaše mesto/krajina súťaží s niekoľkými ďalšími o právo zorganizovať nasledujúce olympijské hry. Musíte predniesť prejav pred skupinou členov MOV a porozprávať im o kvalite vašej ponuky. O čom budete hovoriť? Ako to poviete? V tejto prezentácii môžete použiť mnoho foriem komunikácie - digitálne obrázky, predstavenia (tanec), básne, piesne.

Pokračovanie na ďalšej strane

Výsledok učenia sa

- Skúmanie a poznanie toho, ako sa vyberá organizátorská krajina olympijských hier.
- Poznanie ako môžu olympijské hry vyzdvihnúť kultúru hostiteľského mesta a krajiny.
- Poznanie ako môže organizovanie olympijských hier pretvoriť spoločnosť.

Odporúčané učebné postupy a zručnosti

Sokratovské otázky, zisťovanie, učenie založené na projektoch, tvorivosť, personalizácia, spolupráca, otázky a odpovede, okrúhly stôl, multimediálne prezentácie.

Odporúčané pomôcky

Výtvarné potreby, prístup na internet.

Organizovanie olympijských hier pokračovanie

Varianty pre rôzne vekové skupiny (pokračovanie)

Najstarší žiaci vo veku 15 – 18 rokov

Vytvorte marketingovú kampaň pre olympijské hry v Riu a ďalšie nadchádzajúce olympijské hry mládeže a olympijské hry. Faktory, ktoré môžete zahrnúť do svojho plánu:

- ako sa bude propagovať kultúra mesta/národa;
- posúdenie hospodárskeho vplyvu pre podniky a celú spoločnosť;
- hodnotenie sociálneho vplyvu olympiády na občanov.

Na prezentáciu týchto informácií divákom použite rôzne médiá. Príklady: vytvorte krátky film. Navrhnite plagáty na propagáciu olympiády. Vytvorte si brožúry, ktoré budú informovať o prospešnosti olympiády. Napíšte tlačové správy/využite sociálne siete na rozšírenie svojho posolstva.

Vykonajte analýzu nákladov a prínosov. Aké zmeny v infraštruktúre bude nutné pred konaním olympiády vykonať? Aký vplyv budú mať tieto zmeny na spoločnosť?

Požiadajte študentov, aby sa nad týmto procesom zamysleli a potom diskutujte o tom, ako sa podľa nich dotýka kampaní krajín, ktoré sa uchádzajú o usporiadanie olympiády.

Urobte prieskum niektorých minulých olympijských hier. Niektoré hostiteľské mestá aj po ukončení hier vo veľkej miere využívali svoje olympijské zariadenia (olympijské dediny, športové štadióny). Bohužiaľ, zo zariadení v niektorých krajinách sa stali opustené ruiny. Prečo si myslíte, že sa to stalo? Aké ponaučenie si z toho môžeme zobrať a myslieť naň pri návrhu budúcich olympiád? Aký odkaz - športový, kultúrny, vecný, hodnotový - by ste chceli zanechať po nasledujúcich olympijských hrách? Ako to dosiahnete?

Vytvorte „prezentáciu“ obrázkov, ktorou predstavíte svoje návrhy na tieto témy a podeľte sa o ňu so svojimi spolužiakmi.

Odkaz v Knižnici zdrojov

- *“The London 2012 Cultural Olympiad: a new model for nation-wide Olympic cultural legacy”* Medzinárodný olympijský výbor (MOV), Garcia, B., 2012. 02/Osvedčené postupy.
- *“Olympic Legacy”* edzinárodný olympijský výbor (MOV), 2013. 01/Podklady.
- *“The Get Set Story: How London 2012 inspired the UK’s schools”* Britská olympijská asociácia (BOA) & Britská paralympijská asociácia (BPA), 2007–2012. 02/Osvedčené postupy.

Olympijská dedina

Témy olympijskej výchovy: Rešpekt, výnimočnosť, fair play

Kontext tejto aktivity

Olympijská dedina nie je len miesto, kde športovci jedia, spia a relaxujú. Je kultúrne centrum a miesto, kde sa utvárajú priateľstvá. Je zmesou ľudí a kultúr sveta. Práve tam prekvitajú základné hodnoty olympizmu. Tieto aktivity sú navrhnuté tak, aby študentom OVEP pomohli pochopiť, aká dôležitá je olympijská dedina pri podpore mieru a porozumenia medzi účastníkmi olympiády.

Varianty pre rôzne vekové skupiny

Najmladší žiaci vo veku 5 – 8 rokov

Predstavte si, že ste členom uvítacieho výboru olympijskej dediny. Olympijskí športovci sa čoskoro začnú ubytovávať a vy chcete, aby sa tu cítili ako doma. Aké privítanie by ste pre nich pripravili? Diskutujte o svojich nápadoch v skupinách a potom nakreslite myšlienkovú mapu svojich nápadov, ktorú predstavíte ostatným členom vašej skupiny.

Mladší žiaci vo veku 9 – 11 rokov

Olympijskú dedinu možno využiť ako spôsob propagácie dôležitých olympijských tém. Príklad: trvalo udržateľný rozvoj je jednoznačne niečo, čo svet musí podporovať. Nedávni organizátori olympijských hier vybudovali svoje zariadenia s využitím ekologických zdrojov a zaviedli systémy, ktoré minimalizujú dopad na životné prostredie. Pýtajte sa sami seba: ako dbáte na trvalú udržateľnosť? Aké rady by ste dali olympijskému hostiteľskému mestu počas prípravy na výstavbu olympijskej dediny? Diskutujte o svojich nápadoch a potom ich nakreslite na plagátový papier. Vystavte ich na stenu a nechajte ostatných účastníkov/spolužiakov, aby vaše nápady okomentovali.

Starší žiaci vo veku 12 – 14 rokov

Olympionici pochádzajú z rôznych kútov sveta. Obľubujú rôzne chute jedla, majú radi veľmi odlišné druhy pokrmov. Majú rôzne kultúry a náboženské presvedčenia. Ak by vás požiadali, aby ste navrhli olympijskú dedinu, čo by v nej nesmelo chýbať, aby to ľudí spájalo a podnecovalo ich zmysel pre ľudskosť? Príklady: postavili by ste budovy, ktoré by poskytovali veľa priestoru na stretávanie sa? Aký druh podujatí by ste organizovali, aby ste podporili túto aktivitu? Napíšte svoje nápady a potom sa o podeľte so svojimi spolužiakmi.

Najstarší žiaci vo veku 15 – 18 rokov

Predstavte si, že ste architekt, ktorý dostal zákazku na návrh olympijskej dediny. Bolo vám povedané, že to musí byť viac než len miesto, kde ľudia spia a jedia. Musia tam byť priestory, kde sa budú ľudia stretávať a tráviť spolu čas. Musia tam byť stavby, ktoré účastníkom pomôžu stotožniť sa s hlavnými hodnotami olympizmu a témami olympijskej výchovy. Nakreslite alebo napíšte svoje nápady a potom sa o podeľte so svojou skupinou.

Výsledok učenia sa

- Pochopenie dôležitosti olympijskej dediny ako prostriedku na podporu základných hodnôt olympizmu.
- Pochopenie významu olympijskej dediny pre zjednotenie ľudí a budovanie porozumenia.

Odporúčané učebné postupy a zručnosti

Kruh zdieľania, diskusia, sokratovské otázky.

Odporúčané pomôcky

Priestory na stretnutie, výtvarné potreby.

Odkaz v Základoch vzdelávania olympijských hodnôt na strane 73

Udržateľný vývoj prostredníctvom olympijských hier

Témy olympijskej výchovy: Rovnováha, úcta k druhým

Kontext tejto aktivity

MOV v rámci svojho záväzku k trvalo udržateľnému rozvoju určil tri kľúčové priority: spoločenskú spravodlivosť, ekonomickú efektívnosť a otázky životného prostredia. Prečítajte si príklady toho, ako boli tieto témy zahrnuté do nedávnych olympijských hier. Nasledujúce aktivity naznačujú, akými spôsobmi môžu študenti zlepšiť svoje vedomosti o dôležitosti trvalej udržateľnosti a uskutočniť iniciatívy na podporu týchto priorít.

Varianty pre rôzne vekové skupiny

Najmladší žiaci vo veku 5 – 8 rokov

Vytvorte si „zelený tím“. Študenti vytvoria a povedú program recyklácie alebo kompostovania. Navrhnú plagáty a vystúpia s prejavmi, ktorými tento program spropagujú. Budú pôsobiť ako vodcovia a vzory.

Spustite program zberu dažďovej vody. Túto vodu používajte podľa potreby na polievanie rastlín a zeleniny v školskej záhrade.

Mladší žiaci vo veku 9 – 11 rokov

V rámci prípravy na usporiadanie olympijských hier mestá Sydney (v roku 2000) a Londýn (v roku 2012) vyčistili staré priemyselné oblasti. V dôsledku toho sa príroda začala do týchto predtým nehostinných oblastí vracať: začali tu hniezdiť vtáky, opäť sa objavili ryby, začalo sa tu dariť rastlinám. Vyberte oblasť vo svojej komunite, ktorej môžete prinavrátiť život. Zabezpečte, aby ste pri tom mali odbornú pomoc a uchránili tak študentov pred nebezpečnými materiálmi.

Starší žiaci vo veku 12 – 14 rokov

Máte za úlohu navrhnúť „olympiádu jednej planéty“. Olympijské hry 2012 v Londýne použili päť tém: biodiverzitu, klimatické zmeny, odpad, inklúziu a zdravý životný štýl. Vezmite tieto témy a v skupinách diskutujte o tom, ako by ste ich do svojej olympiády začlenili. Existujú nejaké ďalšie témy, ktoré by ste k nim pridali?

Vyberte si jednu tému a podeľte sa o to, čo ste sa z týchto diskusií naučili. Mohli by ste využiť viacero médií - digitálne médiá, umenie, tanec, pieseň a prejav - na predvedenie svojich nápadov.

Najstarší žiaci vo veku 15 – 18 rokov

Vytvorte plán na ochranu niektorého ohrozeného druhu. Identifikujte problémy, ktoré zapríčiňujú, že tomuto druhu hrozí vyhynutie. Vytvorte a zrealizujte kampaň na zvýšenie povedomia s využitím technologických nástrojov. Ak bude váš plán úspešný, aký to bude mať dopad na tento druh (a ďalšie)? Aké prekážky by sa mohli vyskytnúť pri realizácii? Ako ich prekonáte? Ako budete propagovať svoj úspech? Ako zabezpečíte, aby bola táto iniciatíva prepojená s olympijskými hrami?

Výsledok učenia sa

Pochopenie potreby rešpektovať životné prostredie.

Odporúčané učebné postupy a zručnosti

Zisťovanie, konštruktivizmus, učenie založené na projektoch, denníky, reflexívne denníky, blogy, tvorivé myslenie, riešenie problémov.

Odporúčané pomôcky

Environmentálne pomôcky podľa potreby (dažďové nádoby, kompostové nádoby atď.).

Odkaz v Knižnici zdrojov

- *“The Olympic Movement and the environment: University lecture on the Olympics”* Centre d’Estudis Olímpics (UAB), International Chair in Olympism (IOC-UAB), Tarradellas, J., 2010. 02/Osvedčené postupy.
- *“Sustainability Through Sport: Implementing the Olympic Movement’s Agenda 21 – 2012”* Medzinárodný olympijský výbor (MOV). 01/Presadzovanie.
- *“Tunza magazine: Sport and the environment”* Program OSN pre životné prostredie (UNEP), 2012. 03/Publikácie.
- *“Tunza magazine: The 4Rs – A way of life”* Program OSN pre životné prostredie (UNEP), 2013. 03/Publikácie.

Prekonávanie výziev spojených s olympijskými hrami

Témy olympijskej výchovy:
Rovnováha, snaha o výnimočnosť, fair play, úcta k druhým, radosť z vynaloženého úsilia

Kontext tejto aktivity

Ako každá organizácia, takisto MOV čelí rôznym výzvam. Niekedy nastanú situácie, ktoré sú v protiklade s hodnotami olympijského hnutia a ohrozujú jeho dôveryhodnosť. Tieto aktivity nabádajú študentov, aby sa zamysleli nad svojím chápaním a predstavami o týchto zložitých otázkach, a to konkrétne: bojkoty olympijských hier, podvádzanie, korupcia, doping.

Varianty pre rôzne vekové skupiny

Najmladší žiaci vo veku 5 – 8 rokov

Diskutujte o podvádzaní. Prečo ľudia v športe podvádzajú? Čo chcú podvádzaním získať? Zamyslite sa nad príkladmi spôsobov, akými ostatní študenti podvádzajú v športoch, ktorým ste sa venovali. Navrhnite spôsoby, ktorými sa dá podvádzaniu predísť. Existujú aj iné spôsoby okrem utvárania množstva pravidiel?

Mladší žiaci vo veku 9 – 11 rokov

Zistite niečo o bojkotoch olympijských hier v Montreale, Moskve a Los Angeles. Prečo sa to stalo? Myslíte si, že bojkotovanie olympiády je efektívnym spôsobom, ako šíriť nejaké posolstvo? Čo si myslíte o tom, že sa od roku 1984 nekonali žiadne rozsiahle bojkoty?

Starší žiaci vo veku 12 – 14 rokov

Čo je to korupcia? Prípady korupcie sa vyskytli aj v MOV, keď hlasovanie o dejisku olympiády rozvrátili ľudia, ktorí boli pripravení predať svoje hlasy. Uskutočnite prieskum o tom, ako prebieha proces kandidatúry o organizovanie olympijských hier. Viete o spôsoboch, ktoré by mohli zabrániť korupcii?

Najstarší žiaci vo veku 15 – 18 rokov

Doping v športe je výzva pre riadiace orgány už niekoľko desaťročí. Vyberte si olympijský šport a zistite, či v ňom často dochádza k dopingovým priestupkom. Ako sa tento šport s priestupkami vyrovnal? Myslíte si, že sankcie sú účinné? Veríte v odpustenie za dopingové prehrešky alebo ste zástancom nulovej tolerancie? Navrhnite nové spôsoby, ktorými by šport mohol riešiť problém dopingu, a potom o svojich nápadoch diskutujte v skupine.

Výsledok učenia sa

Zoznámenie sa s výzvami, ktorým čelili olympijské hry v minulosti, a pochopenie spôsobov, akými možno k týmto výzvam pristupovať.

Odporúčané učebné postupy a zručnosti

Vedené diskusie, sokratovské otázky, schopnosť myslenia, učebná metóda skladačka, učebná metóda kolotoč, kruh zdieľania, denníky, reflexívne denníky, vstupné kartičky, výstupné kartičky.

Odporúčané pomôcky

Priestor na diskusiu.

Odkaz v Knižnici zdrojov

- *"One hundred years of cultural programming within the Olympic Games (1912–2012): origins, evolution and projections"* Routledge, Garcia, B., 2008. 02/Olympizmus a 03/Referencie.

Radosť zo športového úsilia a fyzickej aktivity

Témy olympijskej výchovy:
Radosť z vynaloženého úsilia, snaha o výnimočnosť, fair play, rovnováha, úcta k druhým

Kontext tejto aktivity

Výsledkom aktívnej účasti na športe bude radosť z vynaloženého úsilia. Čo to znamená pre rôzne vekové skupiny? Zotrvávaniu v aktivite (prečo študenti zostávajú alebo opúšťajú šport), motivácii a dôvodom účasti na mládežníckom športe sa venovalo značné množstvo výskumov. Jednou zo stále uvádzaných tém je potreba športovcov zabaviť sa, čo sa v kategórii dôležitosti zvyčajne umiestni pred súťaživosťou a víťazstvom. Formát je pre tento konkrétny pracovný list odlišný. Namiesto toho, aby sme navrhovali konkrétne aktivity (čo robiť), podrobne popíšeme dôležité princípy, ktoré pedagógovi pomôžu utvoriť prostredie, kde sa darí zábavnej a radostnej úcte k telesnej aktivite.

Varianty pre rôzne vekové skupiny

Najmladší žiaci vo veku 5 – 8 rokov

Dlhodobý model rozvoja športovcov (LTAD - Balyi a Hamilton, 2004) radí, aby všetci zdraví športovci postupovali cez sériu fáz, ktoré zodpovedajú ich vývojovým schopnostiam. V najskoršom štádiu vývoja študentov sa majú športoví pedagógovia zameriavať na „základy“ športu, pričom dôraz sa kladie na zábavu. Tréneri si vyberajú aktivity, ktoré budú všetkým deťom, bez ohľadu na ich schopnosti, prinášať radosť, úspech a osobnú spokojnosť. Deti sa učia, ako si stanoviť osobné ciele v zdraví a cvičení a sú odmeňované pozitívnymi povzbudzujúcimi slovami. Cieľom tejto základnej fázy je urobiť športovú aktivitu takou príjemnou, aby to študentov inšpirovalo pokračovať v hre. Súťaživosť by mala byť na tejto úrovni minimálna.

Mladší žiaci vo veku 9 – 11 rokov

V mnohých športových kultúrach existuje tendencia urýchľovať pokrok študentov a športovcov a kladie sa nadmerný dôraz na rozvoj zručností a súťaživosť. Tento prístup je preukázateľne kontraproduktívny a pri mnohých mladých ľuďoch mal za následok negatívne skúsenosti so športom. Odporúčanie modelu LTAD (a ďalších podobných modelov) spočíva v tom, že študenti sa venujú programu, ktorý je zábavný, podporuje sociálne väzby a oceňuje snahu všetkých účastníkov. V tomto veku sa športovci po prvýkrát zoznámia s princípmi tréningu a súťaženie je postavené na testovaní ich zlepšovania sa a poskytovaní pozitívnych skúseností.

Pokračovanie na ďalšej strane

Výsledok učenia sa

Pochopenie dôležitej úlohy, ktorú môže fyzická aktivita zohrávať pri podpore blaha každého účastníka.

Odporúčané učebné postupy a zručnosti

Diskusia, uvažovanie, spolupráca.

Odkaz v Knižnici zdrojov

- *Designed to Move* webpage, Designed to Move, 2015. 03/Publikácie.
- *“What Sport Can Do: The True Sport Report”* True Sport, Canadian Centre for Ethics in Sport, 2008. 01/Presadzovanie.

Ďalšie zdroje:

- *“Quality Physical Education (QPE): Guidelines for Policy-Makers”* Organizácia Spojených národov pre vzdelávanie, vedu a kultúru (UNESCO), 2015. 01/Presadzovanie.
- *“International Position Statement on Physical Education”* Medzinárodná rada športovej vedy a telesnej výchovy (ICSSPE), 2010. 01/Presadzovanie.

Radosť zo športového úsilia a fyzickej aktivity pokračovanie

Varianty pre rôzne vekové skupiny (pokračovanie)

Starší žiaci vo veku 12 – 14 rokov

Prvé tínedžerské roky sú známe vysokou mieru prirodzeného úbytku, pokiaľ ide o účasť detí v športe. Jedným z uvádzaných dôvodov je príliš veľký dôraz, ktorý sa kladie na súťaživosť ako aj to, že mladí športovci sú nútení súťažiť skôr, než sú na to pripravení. Model LTAD naznačuje, že študenti by sa mali učiť správnym technikám športu. Taktiež spoznávajú princípy cvičenia a ako ich uplatňovať vyváženým spôsobom. Táto fáza vývoja športovcov sa nazýva „trénovanie na súťaženie“.

Najstarší žiaci vo veku 15 – 18 rokov

Študenti v tejto vekovej skupine vstupujú do fázy vývoja tzv. „trénovania na víťazenie“. Dôraz sa kladie na optimálny výkon – podľa možností a schopností každého jednotlivého športovca.

Pedagógom sa odporúča, aby si naštudovali modely vývoja športovcov. Aktivity, ktoré sú vybrané tak, aby poskytli študentom pozitívny a radostný zážitok, budú musieť zodpovedať vývojovým štádiám, ktoré športovci už dosiahli.

Odkaz: Balyi, I., Hamilton, A. (2004) *“Long-Term Athlete Development: Trainability in Childhood and Adolescence”*. Windows of Opportunity. Optimal Trainability. Victoria: National Coaching Institute British Columbia & Advanced Training and Performance Ltd.

Oslava ľudstva: príbehy z olympijských hier

Témy olympijskej výchovy:
Úcta k druhým, rovnováha, fair play, snaha o výnimočnosť, radosť z vynaloženého úsilia

Kontext tejto aktivity

Každé olympijské hry sú spočiatku prázdnym plátnom, ktoré športovci následne ozdobia smelými farbami odvahy, odhodlania, úspechu, drámy, vášne a emócií. Ich umenie je jedinečné a ich fotografie rozprávajú tisíce príbehov. Tento pracovný list predstavuje príbehy určené na inšpiráciu mladých účastníkov OVEP.

Varianty pre rôzne vekové skupiny

Najmladší žiaci vo veku 5 – 8 rokov

Opýtajte sa svojich priateľov a rodiny: „Ktorého olympijského športovca najviac obdivujete? Prečo?“ Na základe týchto nápadov si zistite o danom športovcovi viac. Súhlasíte s výberom vašich priateľov/rodiny? Chcete vďaka týmto príbehom vyskúšať nové športy? Spýtajte sa svojho učiteľa telesnej výchovy/trénera/vedúcej osobnosti vo vašej komunite, či pre vás existuje možnosť vyskúšať si nové športy – a tak sa zabaviť!

Mladší žiaci vo veku 9 – 11 rokov

Prečítajte si profil jedného zo športovcov na webovej stránke programu olympijských ambasádorov (Olympic Ambassador Programme), ktorú nájdete v Knižnici zdrojov. Vytvorte skupiny a diskutujte o jeho/jej úspechoch. Čo si myslíte, že ho motivovalo? Je v jeho príbehu nejaké posolstvo, ktoré vás inšpiruje?

Starší žiaci vo veku 12 – 14 rokov

Austrálska atlétka Cathy Freemanová sa narodila v rodine pôvodných obyvateľov a od útleho veku preukazovala obrovský športový talent v šprinte. Jej cesta k olympijskému úspechu nebola ľahká - jej rodina bola chudobná a musela čeliť diskriminácii. Cathy na sebe veľmi tvrdo pracovala a bola odmenená miestom v austrálskom národnom tíme na olympijských hrách v Sydney v roku 2000. Navyše sa jej dostalo pocty tým, že bola vybraná ako posledná nositeľka pochodne počas slávnostného otváracieho ceremoniálu. Svoju olympiádu zavŕšila, keď sa rútila cieľovou rovinkou, aby si vybojovala zlatú medailu v behu na 400 m.

Navštívte webovú stránku Cathy Freemanovej: **www.cathyfreemanfoundation.org.au** a dozviete sa viac o jej podpore mladých talentov spomedzi detí pôvodného obyvateľstva Austrálie.

Pokračovanie na ďalšej strane

Výsledok učenia sa

Poznanie a čerpanie inšpirácie z úspechov olympijských športovcov a ich vízií do budúcnosti.

Odporúčané učebné postupy a zručnosti

Diskusia, uvažovanie, spolupráca.

Odporúčané pomôcky

Miestnosť pre stretnutie, prístup k počítaču.

Oslava ľudstva: príbehy z olympijských hier pokračovanie

Varianty pre rôzne vekové skupiny (pokračovanie)

Najstarší žiaci vo veku 15 – 18 rokov

Vyhľadajte profily olympijských ambasádorov z Nového Zélandu na webovej stránke programu Olympic Ambassador Programme, ktorú nájdete v Knižnici zdrojov. Ako ich úspechy inšpirovali ľudí na Novom Zélande k tomu, aby sa stali aktívnejšími?

Odkaz v Knižnici zdrojov

- Webová stránka *Olympic Ambassador Programme*, Novozélandský olympijský výbor, 2016. 00/Pracovné listy.

Žiť podľa zásad fair play

Témy olympijskej výchovy: Fair play, rešpekt, rovnováha

Kontext tejto aktivity

Tieto aktivity pomôžu študentom preskúmať význam fair play a dôsledky neférového prístupu.

Varianty pre rôzne vekové skupiny

Najmladší žiaci vo veku 5 – 8 rokov

Fair play a papierové lietadielka! Premýšľajte o športoch, ktorým sa venujete. Prečo vás ten šport baví? Spíšte si, aké spôsoby vám pomáhajú športovať férovo. Vyrobte si päť papierových lietadielok (použite starý/recyklovaný papier) a na každé z nich napíšte slová, ktoré podľa vás najlepšie vystihujú fair play v športe. Pomocou piatich plastových obručí si vytvorte olympijské kruhy a papierové lietadielka do nich vhoďte.

Mladší žiaci vo veku 9 – 11 rokov

V kontexte športu sa niekedy používa výraz „spravodlivý neznamená rovnaký“. Diskutujte o tom, čo to pre vás znamená. Podeľte sa o svoje myšlienky so spolužiakmi.

Starší žiaci vo veku 12 – 14 rokov

Vytvorte dva tímy študentov a nechajte ich diskutovať o nasledujúcej otázke: Potrebujú športy veľa pravidiel, aby sa zabezpečili zásady fair play? Nech jeden tím argumentuje za tento názor a druhý tím proti nemu. Po diskusii rozdeľte tímy do dvojíc a nechajte každého študenta, by sa zamyslel nad bodmi diskusie každého z tímov. Nakoniec si urobte prieskum - koľko študentov zmenilo svoj názor?

Najstarší žiaci
vo veku 15 – 18 rokov

Požiadajte študentov, aby si prečítali nasledujúci príbeh:

Keď sa britský bežec Christopher Brasher kvalifikoval na olympijské hry v Melbourne v roku 1956, považoval to za vrchol svojej športovej kariéry. Brasher nikdy nevyhral žiadne bežecké preteky vo svojom živote, ale tretie miesto na 3000 m prekážok mu v olympijskej kvalifikácii prinieslo nomináciu do tímu Veľkej Británie. V semifinále mal Brasher problémy, no tesne sa mu podarilo dostať sa až do finále - kvalifikoval sa ako najpomalší. O niekoľko dní neskôr sa Brasher trápil na konci skupiny a vyzeralo to, že na medailovej priečke neskončí. Avšak dve kolá pred koncom začal Brashera prudký nárast energie postupne tlačiť pred jeho unavených súperov. Posúval sa k čelu pretekov a už pred poslednou vodnou priekopou začal bojovať o medailu. Na posledných 80 metroch Brasher získal vedenie a po prvý raz vo svojej kariére vyhral preteky - olympijské finále. O niekoľko hodín neskôr bol diskvalifikovaný za to, že údajne bránil v ceste ďalším bežcom. Zlatú a striebornú medailu tak udelili Ernstovi Larsenovi z Nórska a Sándorovi Rozsnyóiovi z Maďarska. Potom sa však stalo niečo naozaj ohromujúce a úctyhodné.

Potom ako sa dozvedeli o Brasherovom osude, Larsen a Rozsnyói navštívili hlavného rozhodcu ľahkej atletiky a oznámili mu, že sú z rozhodnutia diskvalifikovať Brashera zdesení. Žiadali rozhodcu, aby Brasherovi vrátil titul, aj keď to znamenalo, že oni sami dostanú menej cenné medaily. Po niekoľkých hodinách rozhodcovia zmenili svoje pôvodné rozhodnutie a titul udelili Brasherovi.

Napíšte krátku hru a stvárnite príbeh Chrisa Brashera, Ernsta Larsena a Sándora Rozsnyóiho. Aké poučenia o fair play si viete z tohto príbehu vziať?

Výsledok učenia sa

Pochopenie dôležitosti fair play nielen v športe, ale aj v živote.

Odporúčané učebné postupy a zručnosti

Konštruktivizmus, tvorivosť, riešenie problémov, spolupráca, hranie rolí, uvažovanie, diskusia.

Odporúčané pomôcky

Odevy na hranie rolí, stoličky a stoly na debaty, päť plastových obručí, papier na výrobu papierových lietadielok.

Odkaz v Knižnici zdrojov

- Webová stránka *Fair Play Teaching Resource*, UNICEF Nový Zéland, 2011. 03/Príručky.

Prejavujme úctu k sebe samému a k iným

Témy olympijskej výchovy: Rešpekt

Kontext tejto aktivity

Keď sa mladí ľudia žijúci v multikultúrnom svete naučia akceptovať a rešpektovať rozmanitosť a správajú sa k ľuďom mierumilovne, šíria tak mier a medzinárodné porozumenie. Nasledujúce aktivity študentov vyzývajú, aby sa zamysleli nad svojim chápaním rešpektu a úlohy, ktorú v súčasnosti v ich životoch zohráva.

Varianty pre rôzne vekové skupiny

Najmladší žiaci vo veku 5 – 8 rokov

V škole (alebo komunitnom športovom klube) je veľká skupina mladých ľudí z inej krajiny, ktorí sú utečencami. Počas vyučovania spolu všetky deti dobre spolupracujú. Avšak v čase prestávky sa tieto deti hrajú oddelene od všetkých ostatných. V skupinách diskutujte o spôsoboch, ktorými by ste mohli tieto deti pozvať/zahrnúť do hry. Podeľte sa o svoje nápady s ostatnými skupinami.

Mladší žiaci vo veku 9 – 11 rokov

Vytvorte si nástennú maľbu na tému rešpekt. Požiadajte študentov, aby zozbierali časopisy a noviny a našli v nich obrázky a príbehy, ktoré propagujú rešpekt. Vystrihnite tieto obrázky a prilepte ich na veľký formát papiera. Požiadajte každého člena skupiny, aby vysvetlil, prečo si vybral tento konkrétny kúsok.

Starší žiaci vo veku 12 – 14 rokov

Vytvorte dva diskusné tímy a požiadajte ich, aby sa zamysleli nad nasledujúcou otázkou: Je možné rešpektovať svojich súperov v športovej súťaži - alebo je to znak slabosti? Po diskusii požiadajte študentov, aby napísali svoje myšlienky na tému úloha rešpektu v športe. Čo to je a ako to ovplyvňuje váš život?

Najstarší žiaci vo veku 15 – 18 rokov

Ak by vás požiadali, aby ste vytvorili alebo zrevidovali chartu alebo ústavu pre Organizáciu Spojených národov, s ohľadom na riešenie problémov, ktorým čelí dnešný svet, čo by ste do nej zahrnuli? Vytvorte svoju chartu a predstavte ju ostatným skupinám. Sú vo vašom dokumente nejaké zásady, ktoré by ste mohli okamžite zaviesť vo vašom vzdelávacom prostredí?

Výsledok učenia sa

Poznanie, že rešpekt je mocný nástroj na zmenu našich životov a životov druhých.

Odporúčané učebné postupy a zručnosti

Zisťovanie, schopnosť diskutovať, tvorivosť, riešenie problémov, spolupráca, literárne krúžky.

Odporúčané pomôcky

Výtvarné potreby, priestor pre debatu.

Odkaz v Knižnici zdrojov

- *"The Olympic Values Test: Activity Sheet"* Medzinárodný olympijský výbor (MOV), 2011. 00/Pracovné listy.
- Webová stránka *UNESCO*, Organizácia Spojených národov pre vzdelávanie, vedu a kultúru (UNESCO). 03/Odkazy.
- *"Sport and Recreation on Robben Island"* Taylor & Francis, Keim, M. & Bouah, L., 2013. 02/Osvedčené postupy a 03/Referencie.
- Webová stránka *Sport for Hope*, Medzinárodný olympijský výbor (MOV). 03/Odkazy.

Moje práva = moje povinnosti

Témy olympijskej výchovy: Rešpekt, rovnováha, fair play

Kontext tejto aktivity

Prostredníctvom diskusie, hrania rolí a riešenia problémov študenti preskúmajú svoje chápanie práv a povinností.

Varianty pre rôzne vekové skupiny

Najmladší žiaci vo veku 5 – 8 rokov

Študenti tejto vekovej skupiny zvyčajne myslia konkrétne, v sekvenciách a túto aktivitu možno považovať za pomerne abstraktnú. Pedagógovia preto môžu začať vymenovaním príkladov zodpovedností, ktoré majú študenti doma, v škole a na športovom ihrisku. Najskôr sa to môže javiť len ako séria pravidiel, ale pod vedením pedagóga dokážu študenti dospieť k hlbšiemu pochopeniu toho, čo to znamená byť zodpovedný. Príklad: Je povinnosťou študenta zúčastniť sa na tréningu športového tímu. Hlbšie chápanie by znamenalo, že navštevovaním každého tréningu nielen rozvíjajú svoje vlastné schopnosti, ale prispievajú aj k rozvoju ostatných.

Podobným spôsobom by diskusie so študentmi tejto vekovej skupiny mali obsahovať konkrétne príklady a potom starostlivo skúmajte hlbšie myšlienky, ktoré študentom pomôžu pochopiť, že „práva“ nie sú len súborom pravidiel týkajúcich sa jednej osoby. Príklad: Každý má právo hrať. To neznamená, že ak sa hra zastaví, pretože je agresívna a diskriminačná, ide o porušenie práv. Nechajte študentov o týchto dvoch pojmoch diskutovať v skupinách a pomôžte im rozvíjať ich chápanie rozdielov.

Mladší žiaci vo veku 9 – 11 rokov

Začiatok športovej sezóny sa blíži. Usporiadajte tímové stretnutie, kde budete diskutovať o hodnotách, ktorými sa bude tím počas sezóny riadiť. Čo si myslíte, že je dôležité? Príklady: dôvera, čestnosť, nesebeckosť, vzájomná podpora atď. Ako tím zostavte zoznam práv a povinností, na ktorých sa všetci zhodnete. Každý účastník tento dokument podpíše, potom ho zarámujte a zaveste do telocvične/triedy/zasadacej miestnosti. Pravidelne si tento dokument prejdite a prediskutujte, či tím túto dohodu dodržiava.

Starší žiaci vo veku 12 – 14 rokov

Zamyslite sa nad touto otázkou: Veríte, že prejavy môžu priniesť zmenu? Niektorí z veľkých rečníkov v dejinách rozsiahlo hovorili o ľudských právach. V príručke Základy si prečítajte úryvok o Martinovi Lutherovi Kingovi Jr. na strane 104. Napíšte a pripravte si krátky prejav o ľudských právach (alebo o pohľade na jedno z nich), ktorý bude pre publikum inšpiráciou a podnetom k činom. Predneste svoj prejav spolužiakom, potom diskutujte nielen o štýle prezentácie, ale aj o moci a význame posolstva.

Najstarší žiaci vo veku 15 – 18 rokov

Škola čelí vo svojom športovom programe mnohým problémom. Podvádzanie je nekontrolovateľné. Hráči sa medzi sebou neustále hádajú, spochybňujú integritu rozhodcov zápasov a nerešpektujú svojich trénerov. Vás a váš tím požiadali, aby ste vytvorili plán ako tieto problémy vyriešiť. Identifikovali ste niekoľko kľúčových oblastí, o ktorých si myslíte, že pomôžu: vypracovanie kódexu správania sa, vypracovanie charty práv a zodpovedností a zorganizovanie workshopov, ktoré zveľaďujú tímového ducha a učia úcte.

Rozdeľte sa na malé skupiny a pracujte na každej z týchto oblastí. Keď skončíte, každá skupina predstaví svoje riešenia. Táto učebná metóda je známa ako skladačka - jeden problém s rôznymi skupinami pracujúcimi na častiach tohto problému/riešenia a následné poskladanie odpovedí. Myslíte si, že vaše riešenia pomôžu s problémom v tejto škole?

Výsledok učenia sa

Poznanie rozdielu medzi právami a povinnosťami jednotlivcov a skupín.

Odporúčané učebné postupy a zručnosti

Učebná metóda skladačka, učebná metóda kolotoč, kruh zdieľania, sokratovské otázky, vstupné kartičky, výstupné kartičky, mapovanie konceptov.

Odporúčané pomôcky

Písacie potreby, miestnosti pre stretnutie.

Odkaz v Knižnici zdrojov

- *“Teacher’s Tool Kit”* Svetová antidopingová agentúra (WADA), 2014. 03/Príručky.

Odkaz v Základoch vzdelávania olympijských hodnôt na strane 103
4. časť: Vyučovanie tém výchovy k olympizmu **C.** Rešpektovanie seba samého, ostatných a prostredia

Zložité rozhodnutia

Témy olympijskej výchovy: Rešpekt, rovnováha, fair play

Kontext tejto aktivity

Šport ako aj sám život nás môžu často postaviť pred dilemy. Keď čelíme zložitým situáciám, prijímame rozhodnutia, o ktorých sa domnievame, že sú v týchto situáciách najlepším riešením. Skúsenosti a schopnosti, ktoré s vekom nadobúdame, nám pomáhajú ich zvládnuť, no pre mladých ľudí môžu byť dilemy veľmi náročné. Tieto aktivity študentov zoznamujú s niektorými dilemami, ktorým by mohli čeliť, a umožnia im preskúmať rôzne reakcie.

Varianty pre rôzne vekové skupiny

Najmladší žiaci vo veku 5 – 8 rokov

Onedlho sa odohrá prvý zápas školskej športovej sezóny. Do vašej školy prišlo niekoľko nových študentov, ktorí chcú hrať vo vašom tíme. Jednému zo študentov sa nováčikovia od začiatku nepáčia a nahovára zvyšok tímu, aby im neprihrávali a ani ich nevolali na žiadne tímové aktivity. Dúfa, že takto sa budú noví hráči cítiť natoľko nepríjemne, že sami odídu. Vy nechcete byť súčasťou tohto plánu - čo môžete urobiť?

Prediskutujte svoje možnosti vo svojej skupine, potom sa o svoje myšlienky podeľte aj so zvyškom triedy.

Mladší žiaci vo veku 9 – 11 rokov

Ste členom školského alebo komunitného športového tímu a váš tím už má nejaké úspechy za sebou. Po zápase, v ktorom váš tím prehral, vám jeden zo spoluhráčov dáva prehru za vinu. Toto obviňovanie pokračuje aj na niekoľkých tréningoch. Neskôr si z vás tento tímový kolega začne robiť srandu a vyhrážať sa vám, keď mu poviete, aby s tým prestal. Bojíte sa, že ak to nahlásite učiteľovi alebo trénerovi, šikanovanie sa ešte zhorší. Čo môžete urobiť?

Vytvorte päť skupín a požiadajte študentov, aby sa na túto dilemu bližšie pozreli z nasledovných rôznych pohľadov:

- Z pohľadu násilníka. Prečo sa spoluhráč takto správa? Stalo sa niečo, čo by mohlo túto zmenu v správaní vysvetliť? Ak je správanie komunikáciou, čo komunikuje tento študent?
- Z pohľadu obete. Čo zažíva tento študent? Existujú nejaké dôvody, prečo sa násilník zameral práve na tohto študenta?
- Z pohľadu ostatných spoluhráčov. Čo si všimli? Aké majú z takéhoto šikanovania pocity?
- Z pohľadu trénera. Čo by mal tréner urobiť, ak si všimne takýto typ správania?
- Z pohľadu rodičov. Čo by mali urobiť rodičia, ak sa prejaví takéto správanie?

Požiadajte každú skupinu, aby celej triede predstavili svoje názory na túto dilemu ako aj možné riešenia.

Pokračovanie na ďalšej strane

Výsledok učenia sa

Rozvíjanie zručností na pomoc pri rozhodovaní sa - ovplyvnené olympijskými hodnotami, keď čelíme problému.

Odporúčané učebné postupy a zručnosti

Vedená diskusia, sokratovské otázky, riešenie problémov, spolupráca, schopnosť myslenia, komunikačné zručnosti, tvorivosť.

Odporúčané pomôcky

Miestnosť pre diskusiu.

Zložité rozhodnutia pokračovanie

Varianty pre rôzne vekové skupiny (pokračovanie)

Starší žiaci vo veku 12 – 14 rokov

Nedávno ste nastúpili do školského športového tímu a veľmi vás baví hrať po boku nových spoluhráčov. Jeden z najpopulárnejších hráčov je k vám mimoriadne prívetivý. Čoskoro zistíte, že mnohí hráči vo vašom tíme a vo vašej škole toho chalana považujú za „cool“. Jedného dňa cestou domov zo zápasu vás „cool chalan“ zavolá k sebe a pred zvyškom tímu vytiahne balíček cigariet. Zapáli si cigaretu a nabáda vás, ba dokonca až núti, aby ste si aj vy jednu vzali. Čo v tejto situácii urobíte?

V malých skupinách diskutujte o tom, aké máte možnosti.

Najstarší žiaci vo veku 15 – 18 rokov

Tínedžer, ktorý miluje beh, sa rozhodol, že sa chce týmto športom živiť. Veľmi usilovne trénuje, ale je tesne pod úrovňou potrebnou na profesionálne súťaženie. Jeden tréner vidí v tomto mladistvom talent, ale naznačuje mu, že bude musieť brať nejaké lieky, ak sa má zlepšiť a stať sa vrcholovým športovcom. Čo má športovec urobiť? Vie, že by podvádzal, a že doping predstavuje značné riziko pre jeho osobné zdravie. Túto dilemu znásobuje fakt, že chlapec pochádza z chudobných pomerov a peniaze, ktoré by vedel zarobiť, by mohli jeho rodine zmeniť život.

Vytvorte malé skupiny a pozrite sa bližšie na otázky, ktoré táto dilema zahŕňa.

Vynakladanie maximálneho úsilia pre dosiahnutie výnimočnosti

Témy olympijskej výchovy: Snaha o výnimočnosť, rovnováha

Kontext tejto aktivity

Snaha o výnimočnosť sa často spája s víťazstvom, a hoci to je cieľom súťaženia, takáto interpretácia je dosť obmedzená. Každý z nás má rôzne schopnosti, v športe aj v živote, a snaha vydať zo seba to najlepšie je ušľachtilý a mocný cieľ. Snaha o výnimočnosť formuje náš charakter a dáva našim výkonom zmysel. Jej vplyv nesiaha len do športovej arény; snaha o výnimočnosť sa môže prejaviť vo všetkých aspektoch našich životov a ovplyvniť ľudí okolo nás.

Varianty pre rôzne vekové skupiny

Najmladší žiaci vo veku 5 – 8 rokov

Prejdite si nasledujúce aktivity a dozviete sa o nových športoch!

Vyplňte prázdne miesta. Dokončite nasledujúce vety doplnením správneho športu zo zoznamu nižšie.

(a) Dva športy, ktoré sa odohrávajú na ľade, sú _____ a _____.

(b) Dva športy, ktoré sa odohrávajú na zasneženom svahu, sú _____ a _____.

(c) Štyri športy, ktoré sa hrajú s loptou, sú _____, _____, _____ a _____.

(d) Tri športy, ktoré sa odohrávajú na vode, sú _____, _____ a _____.

(e) Dva športy, v ktorých súťažia aj kone, sú _____ a _____.

(f) Dva športy, v ktorých športovci strieľajú na cieľ, sú _____ a _____.

(g) Beh, skoky, vrhy a hody sú _____ disciplíny.

(h) Šport, v ktorom robia športovci cviky na hrazdách a kruhoch, je _____.

(i) Dva olympijské športy, pri ktorých dochádza k osobným súbojom, sú _____ a _____.

Atletika	Hokej	Lukostreľba	Streľba
Basketbal	Jachting	Lyžovanie	Veslovanie
Box	Jazdectvo	Moderný päťboj	Volejbal
Futbal	Kanoistika	Sánkovanie	Zápasenie
Gymnastika	Korčuľovanie	Snoubording	

Vynakladanie maximálneho úsilia pre dosiahnutie výnimočnosti pokračovanie

Varianty pre rôzne vekové skupiny (pokračovanie)

Najmladší žiaci vo veku 5 – 8 rokov (pokračovanie)

Identifikujte zimné športy, ktoré sú znázornené na piktogramoch dolu.

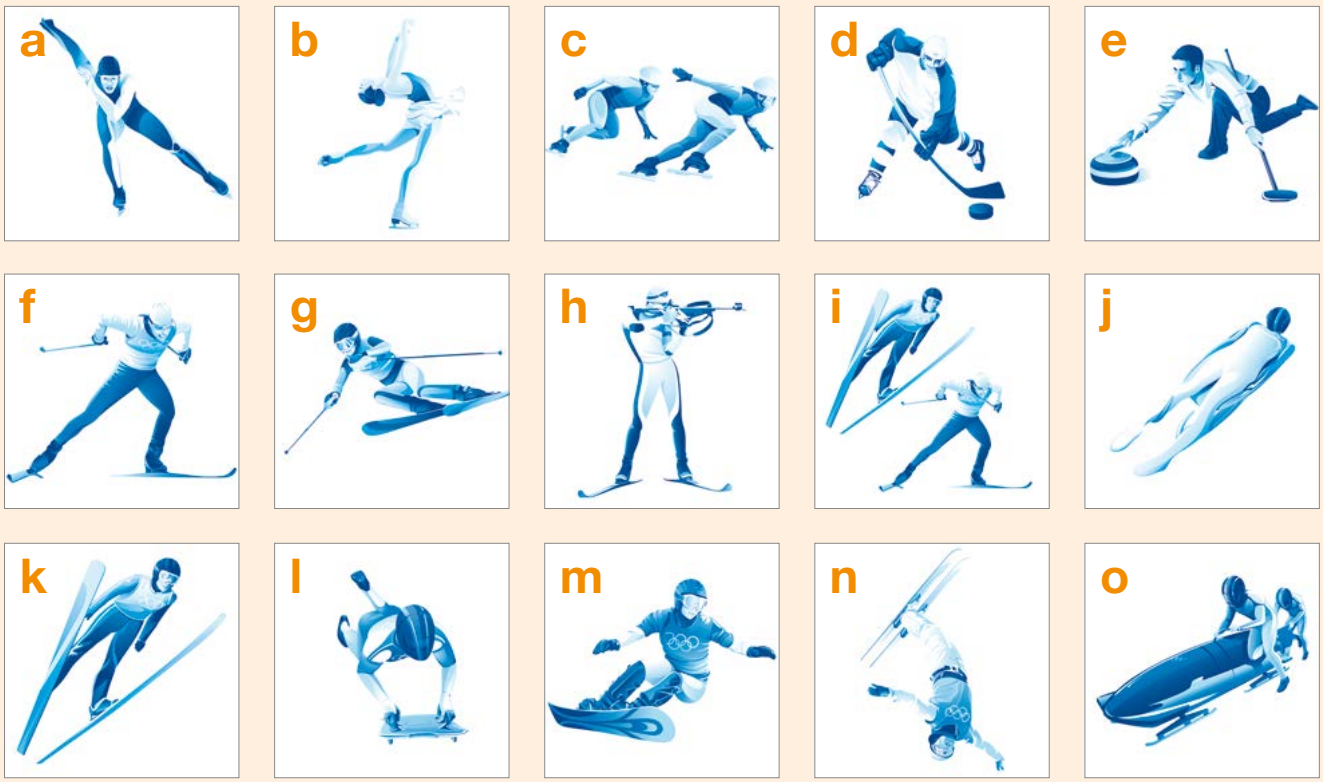

- [ ] Sánkovanie
- [ ] Beh na lyžiach
- [ ] Snoubording
- [ ] Skeleton
- [ ] Alpské lyžovanie
- [ ] Boby
- [ ] Akrobatické lyžovanie
- [ ] Ľadový hokej
- [ ] Skoky na lyžiach
- [ ] Šorttrek
- [ ] Biatlon
- [ ] Curling
- [ ] Krasokorčuľovanie
- [ ] Severská kombinácia
- [ ] Rýchlokorčuľovanie

Obrázky prevzaté zo zimných olympijských hier 2010 vo Vancouveri

Vynakladanie maximálneho úsilia pre dosiahnutie výnimočnosti pokračovanie

Varianty pre rôzne vekové skupiny (pokračovanie)

Najmladší žiaci vo veku 5 – 8 rokov (pokračovanie)

Identifikujte letné športy, ktoré sú znázornené na piktogramoch dolu.

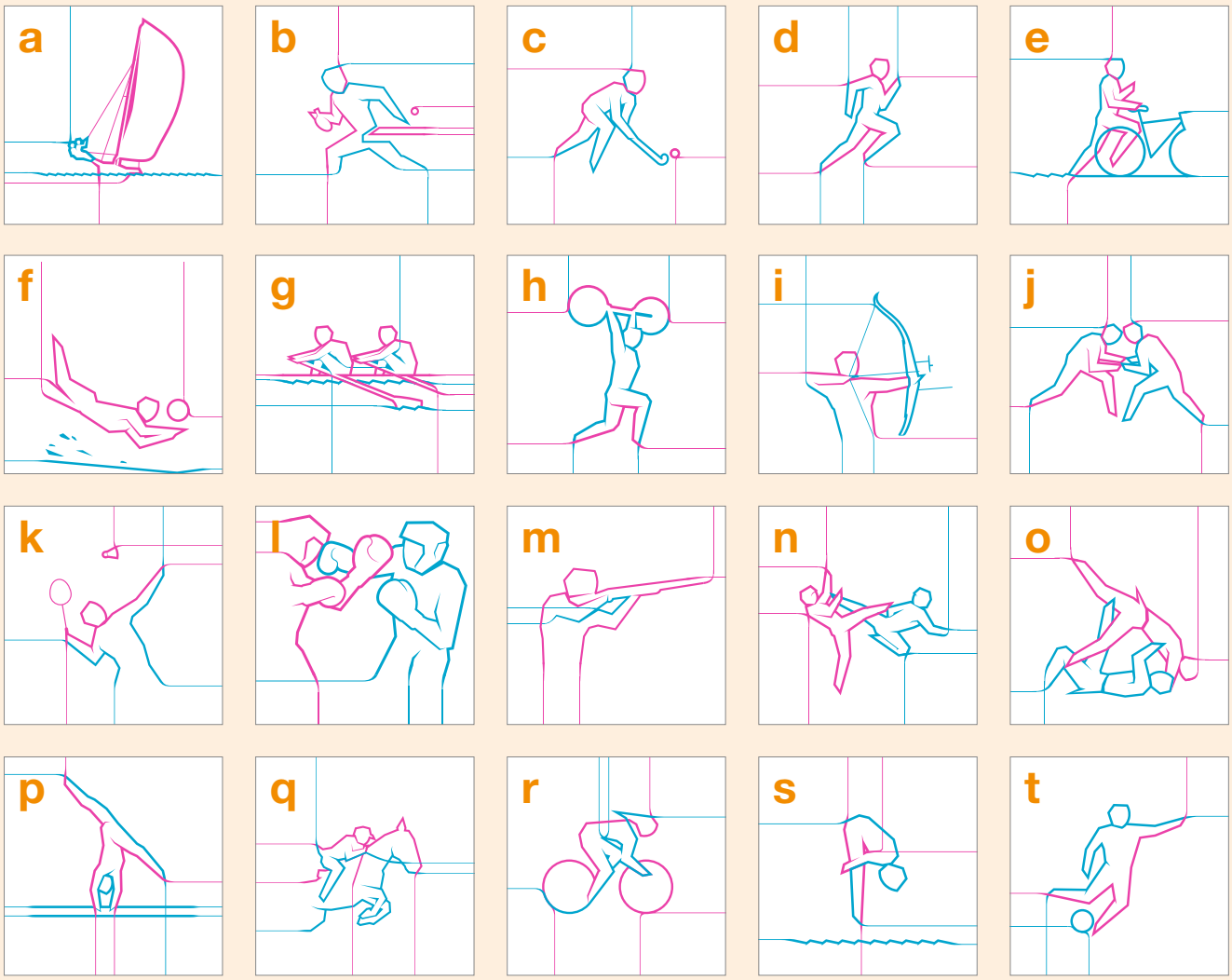

☐ Plážový volejbal	☐ Jachting	☐ Džudo	☐ Box	☐ Taekwondo
☐ Jazdectvo	☐ Gymnastika	☐ Triatlon	☐ Skoky do vody	☐ Stolný tenis
☐ Futbal	☐ Atletika	☐ Dráhová cyklistika	☐ Veslovanie	☐ Lukostreľba
☐ Vzpieranie	☐ Zápasenie	☐ Športová streľba	☐ Pozemný hokej	☐ Bedminton

Obrázky prevzaté z letných olympijských hier 2012 v Londýne

Vynakladanie maximálneho úsilia pre dosiahnutie výnimočnosti pokračovanie

Varianty pre rôzne vekové skupiny (pokračovanie)

Mladší žiaci vo veku 9 – 11 rokov

„Nejde o medailu.“ Keď sa kanadská atlétka Leah Pellsová kvalifikovala v ženskom behu na 1 500 m na olympijské hry 1996 v Atlante, bol to vrchol jej kariéry. V súťaži sa stretla s mnohými talentovanými súperkami a nepredpokladala, že to dotiahne ďaleko. Pellsová však bola vo svojej životnej forme a odvážne vytrvalo bojovala, až sa dostala do finále. Olympijské finále bolo skutočnou pastvou pre oči, s úžasnými atlétkami, ktoré zrýchľovali, šprintovali a znova zrýchľovali. Pellsová bežala na konci skupiny a zdalo sa byť nepravdepodobné, že by sa jej podarilo prepracovať dopredu. V poslednom kole pretekov si však priskoré rýchle tempo vybralo na mnohých pretekárkach svoju daň. Pellsová to využila. Svoje unavené súperky jednu po druhej predbiehala. Na začiatku cieľovej rovinky bola na šiestom, potom na piatom mieste a napokon skončila v cieli štvrtá. Bola len pol kroku od získania olympijskej medaily.

Po pretekoch s ňou robili rozhovor pred televíznymi kamerami. Jeden komentátor sa spýtal: „Ste určite veľmi sklamaná, však?“ Pellsová sa pozrela na komentátora a do očí sa jej tisli slzy. „Sklamaná? Toto sú najlepšie preteky môjho života. Som taká šťastná, že sa asi rozplačem. Nejde o medailu...”

V skupinách diskutujte o príbehu „Leah Pellsová“. Aké posolstvo sa snažila odovzdať komentátorovi? Popíšte vo svojej skupine športový výkon, s ktorým ste boli spokojní, aj keď ste nevyhrali. Čím bol výnimočný?

Starší žiaci vo veku 12 – 14 rokov

Kráčate po chodbe vašej školy a uvidíte jeden z tých inšpiratívnych plagátov, ktoré často zdobia steny. Veľkými farebnými písmenami je na plagáte napísané: „Mapovanie cesty k osobnej výnimočnosti!“ Je tam vyobrazené dievča, ktoré beží po trati. Okolo nej sa vinú nasledujúce vety:

- „Stanoviť si vysoké, ale realistické ciele vás bude motivovať.“
- „Každý z nás má iné schopnosti. Stanovte si ciele na základe vášho osobného potenciálu a budete tak neustále usilovne pracovať na tom, aby ste si svoj sen splnili. “
- „Získanie spätnej väzby od trénerov a rovesníkov vám pomôže zlepšiť vaše výkony.“
- „Vneste do svojho športového a osobného života rovnováhu tým, že oslávite svoje úspechy a nebudete na seba tvrdí, ak sa vám nebude dariť.”

Zastavíte sa a pozriete sa na obrázok, potom si prečítate jeho posolstvá. Súhlasíte s tým, čo hovorí?

Vezmite štyri veľké listy papiera a napíšte na ne vyššie uvedené tvrdenia. Prilepte ich na stenu a nechajte študentov, aby na ne pripísali svoje názory/úvahy. Dajte študentom päť minút na každé „stanovište“ a nechajte ich obísť všetky. Nedovoľte im rozprávať sa. Potom ako každý navštívil všetky stanovištia, požiadajte študentov, aby poznámky k jednotlivým listom zhrnuli.

Najstarší žiaci vo veku 15 – 18 rokov

Snaha o výnimočnosť sa netýka len športu, ale viaže sa aj na všetky ostatné oblasti života. Zistite viac o živote niekoho, kto vás inšpiroval. Potom napíšte článok pre časopis, v ktorom opíšete dobré vlastnosti, ktoré boli pre daného športovca zdrojom alebo inšpiráciou pri snahe o výnimočnosť.

Výsledok učenia sa

- Poznanie, že snaha o výnimočnosť je o testovaní hraníc svojich osobných možností a snahe o zlepšenie seba samého.
- Pochopenie, že tento princíp siaha do všetkých oblastí nášho života.

Odporúčané učebné postupy a zručnosti

Zisťovanie, spolupráca, tvorivosť, denníky, reflexívne denníky, blogy, vlogy, učebná metóda kolotoč, učebná metóda skladačka, kruh zdieľania.

Odporúčané pomôcky

Výtvarné potreby, priestor pre stretnutie, plagátový papier, perá.

Odkaz v Knižnici zdrojov

- Webová stránka *Pro Safe Sport Online Academy*, Rada Európy. 03/Príručky.

Vytrvalosť a olympijské hry

Témy olympijskej výchovy: Snaha o výnimočnosť, radosť z vynaloženého úsilia, rešpekt

Kontext tejto aktivity

Vytrvalosť sa často považuje za hodnotu alebo životnú schopnosť, ktorá nám pomáha riešiť výzvy, pred ktoré nás môže postaviť život. Nevzdávaj sa, napreduj, nepodľahni tlaku - všetky tieto frázy nás inšpirujú k tomu, aby sme prekonali svoje ťažkosti. Olympijské hry predstavujú azda najväčší test vytrvalosti športovca. Mnohí sa spočiatku nedokážu prepracovať do reprezentačných tímov, ale nakoniec vďaka húževnatej vytrvalosti súťažia na olympijskej scéne. Tieto aktivity/príbehy sú napísané tak, aby inšpirovali študentov a pomohli im pochopiť, koľko úsilia sa skrýva za súťažením na olympijskej úrovni.

Varianty pre rôzne vekové skupiny

Najmladší žiaci vo veku 5 – 8 rokov

Vytrvalosť znamená pokračovať - napriek ťažkostiam alebo výzvam, ktoré vám môžu skrížiť cestu. Premýšľajte nad prípadom, keď ste museli na športovom ihrisku ukázať vytrvalosť. Napríklad, keď váš tím prehral niekoľko sérií za sebou. Ako ste prekonali toto sklamanie? Aké schopnosti ste využili na to, aby ste sa povzbudili a pokračovali ďalej? Rozdeľte sa do malých skupín a diskutujte o svojich skúsenostiach so spolužiakmi.

Mladší žiaci vo veku 9 – 11 rokov

Britská atlétka Kelly Holmesová bola bežkyňou na svetovej úrovni. Dostala sa do finále každej súťaže, v ktorej súťažila, a vyhrala mnoho medailí. Na olympijských hrách v Sydney v roku 2000 získala bronzovú medailu v behu na 800 metrov, čo by pre mnohých športovcov predstavovalo vrchol skvelej kariéry. Po tejto olympiáde Kelly utrpela zranenie, ale jej sen o zlatej medaile z olympijských hier sa tým neskončil. Na olympijské hry v Aténach v roku 2004 dorazila Kelly vo svojej životnej forme. Napriek tomu, že sa v súťaži na 800 m stretli najväčšie talenty v histórii, Kelly získala zlatú medailu. O niekoľko dní neskôr pridala aj zlatú medailu z behu na 1 500 metrov. Jej dve zlaté medaily boli odmenou za roky odhodlania a vytrvalosti.

Poznáte nejakých športovcov alebo máte známych, ktorí majú podobný príbeh - o rokoch tréningu, mnohých neúspechoch a napokon ťažko vydretom víťazstve? Podeľte sa o tieto príbehy so svojimi spolužiakmi.

Pokračovanie na ďalšej strane

Výsledok učenia sa

Poznanie, že vytrvalosť nám umožňuje dosiahnuť úspech a využiť svoj potenciál.

Odporúčané učebné postupy a zručnosti

Spolupráca, diskusia, zisťovanie, kruh zdieľania.

Odporúčané pomôcky

Priestor pre stretnutie.

Vytrvalosť a olympijské hry pokračovanie

Varianty pre rôzne vekové skupiny (pokračovanie)

Starší žiaci vo veku 12 – 14 rokov

Toto je cvičenie o vytrvalosti a „neznámom športovcovi". Stránky kníh o olympijskej histórii sú plné príbehov o slávnych športovcoch. Mnohí z nich dosiahli až na vrchol športového úspechu a ako dôkaz majú olympijské medaily. Existuje však aj nespočetné množstvo iných príbehov športovcov, ktorí vstupujú do dejín olympijských hier. Sú to športovci, pre ktorých bolo veľkým úspechom už len kvalifikovanie sa na olympijské hry. Nepochybne je veľa príbehov športovcov, ktorí museli priniesť veľké obete, aby sa dostali do svojho národného tímu. Niektorí z nich sa opakovane pokúšali kvalifikovať a neuspeli, ale vytrvali a napokon sa na olympiáde zúčastnili.

Aktivita: Nájdite nejakého miestneho športovca, ktorý sa kvalifikoval na olympijské hry. Požiadajte ho, aby opísal svoju „skúsenosť s olympijskou kvalifikáciou". Rozhovor si napíšte a podeľte sa o svoje zistenia so spolužiakmi.

Najstarší žiaci vo veku 15 – 18 rokov

Americký rýchlokorčuliar Dan Jansen bol pred zimnými olympijskými hrami v Calgary v roku 1988 jasným favoritom na získanie zlatej medaily v šprinte na 500 m. Žiaľ, len niekoľko hodín pred pretekmi sa Jansen dozvedel, že jeho sestra zomrela na leukémiu. Keď sa postavil na štartovú čiaru, Jansen bol odhodlaný vydať zo seba to najlepšie, no po pár metroch pretekov zakopol a spadol na ľad. Zlomilo mu to srdce. O niekoľko dní neskôr súťažil v disciplíne na 1 000 metrov. Vyrazil rekordnou rýchlosťou, ale opäť v polovici pretekov spadol. Po takomto zážitku by mnohí športovci ukončili svoje kariéry, ale Jansen súťažil znova. Na zimných olympijských hrách 1992 v Albertville skončil Jansen v oboch disciplínach na štvrtom mieste. Mnohí komentátori vyhlásili, že Jansen bude jedným z najväčších športovcov, ktorí nikdy nevyhrali olympijskú medailu. Napriek tomu sa nevzdal. O dva roky neskôr v roku 1994 na zimných olympijských hrách v Lillehammeri Dan Jansen súťažil na olympiáde posledný raz a vyhral disciplínu na 1 000 metrov. Olympijská zlatá medaila bola napokon jeho!

Premýšľajte o príbehu Dana Jansena. Aké ponaučenia ste si z toho vzali? Aké rady by ste dali priateľovi alebo športovcovi, ktorý má za sebou sériu nevydarených výkonov?

Odolnosť a olympijské hry

Témy olympijskej výchovy: Rešpekt, radosť z vynaloženého úsilia, fair play

Kontext tejto aktivity

Olympijské hry sú plné príkladov športovcov alebo tímov, ktoré museli prekonať obrovské výzvy, aby mohli súťažiť. Tento pracovný list predstavuje príklady rôznych spôsobov, ktorými sa preukazuje hodnota odolnosti. Uvedené príklady a položené otázky sú určené na to, aby pomohli študentovi identifikovať schopnosti, ktoré môže využiť na prekonanie osobných ťažkostí (či už v oblasti športu alebo v živote).

Varianty pre rôzne vekové skupiny

Najmladší žiaci vo veku 5 – 8 rokov

Otázky na diskusiu: Odolnosť znamená rýchlo sa pozbierať po zložitej situácii. Ako sa snažíte zlepšiť si náladu, keď ste nahnevaní? Čo robíte, keď vás športový výkon sklamal?

Napíšte alebo opíšte krátky príbeh o športovcovi, ktorý spadol a skončil v pretekoch na poslednom mieste. Čo sa stane potom? Ako sa tento športovec cíti? Čo môže urobiť, aby znova nadobudol sebadôveru a podal v ďalších pretekoch dobrý výkon?

Mladší žiaci vo veku 9 – 11 rokov

Dňa 6. augusta 1945 zhodili atómovú bombu na japonské mesto Hirošima. Pripravila o život tisíce ľudí a úplne zničila mesto. V ten deň sa narodil Jošinori Sakai, ktorý vyrastal v mestečku neďaleko Hirošimy. Miloval beh a ako tínedžer vstúpil do miestneho atletického klubu. Vo veku 19 rokov sa Jošinorimu dostalo úžasnej pocty: vybrali ho za posledného bežca s olympijskou pochodňou na otváracom ceremoniáli olympijských hier 1964 v Tokiu.

Prečo si myslíte, že práve Jošinori Sakai dostal za úlohu zapáliť olympijský plameň? Akým spôsobom bol symbolom odolnosti?

V Japonsku je veľmi známy jeden príbeh o mladej dievčine, ktorá následkom rádioaktívnych účinkov atómovej bomby v Hirošime veľmi ochorela. Mladé dievča menom Sadako práve zomieralo, keď ju navštívili jej priatelia. Tí sa jej zúfalo snažili pomôcť, a tak začali podľa dávnej japonskej legendy vyrábať prostredníctvom origami stovky papierových žeriavov. Legenda sľubovala, že každému, kto vyrobí 1 000 papierových žeriavov, sa splní jedno želanie. Deti v Japonsku vyrobia každý rok tisíce papierových žeriavov spôsobom origami - sú symbolom mieru a odolnosti.

Aktivita: Navštívte internetové stránky o origami a naučte sa vyrábať papierové žeriavy.

Pokračovanie na ďalšej strane

Výsledok učenia sa

Poznanie, že ťažkosti sú neoddeliteľnou súčasťou života a športu, a že rozvíjaním odolnosti môžeme tieto nástrahy prekonať.

Odporúčané učebné postupy a zručnosti

Spolupráca, hranie rolí, kruh zdieľania, tvorivé písanie, učenie založené na projektoch, zisťovanie.

Odporúčané pomôcky

Výtvarné potreby (pre origami), miestnosť pre stretnutie.

Odolnosť a olympijské hry pokračovanie

Varianty pre rôzne vekové skupiny (pokračovanie)

Starší žiaci vo veku 12 – 14 rokov

Lopez Lomong vyrastal v malej dedine v Južnom Sudáne. Keď mal iba šesť rokov, uniesli ho s cieľom urobiť z neho detského vojaka. Spolu s niekoľkými priateľmi sa mu podarilo utiecť a bežal tri dni, až kým sa cez hranice nedostal do Kene. Počas nasledujúcich 10 rokov žil Lopez v utečeneckom tábore, až kým mu nezaplatili štúdium na škole v New Yorku. Lopez rýchlo zistil, že má veľký bežecký talent a čoskoro získaval národné tituly. V roku 2008 Lopeza vybrali do reprezentácie USA na olympijské hry v Pekingu. Hoci nevyhral medailu, jeho osobný príbeh bol pre tím inšpiráciou, a tak ho určili, aby na otváracom ceremoniáli niesol vlajku USA.

Predstavte si, že vás požiadali urobiť rozhovor s Lopezom Lomongom. Aké otázky by ste mu chceli položiť? Zamerajte svoje otázky na odolnosť. Ako sa mu podarilo prekonať jeho výzvy? Zahrajte tento rozhovor.

Najstarší žiaci vo veku 15 – 18 rokov

Olympijské hnutie sa opakovane ukázalo ako odolná organizácia. Preskúmajte históriu novovekých hier a identifikujte oblasti, ktoré pre olympijské hnutie predstavovali významné výzvy alebo hrozby. Oblasti, ktoré odporúčame preskúmať, sú: bojkoty, interná korupcia (konkrétne Salt Lake City), terorizmus, politika a rasizmus (konkrétne demonštrácia Black Power na olympijských hrách 1968 v Mexico City). Vyberte si spôsoby, akými sa podelíte o svoje zistenia so spolužiakmi: písomné prezentácie, hranie rolí, prejavy, výstavy plagátov atď.

Odvaha na olympijských hrách

Témy olympijskej výchovy: Rešpekt, radosť z vynaloženého úsilia, snaha o výnimočnosť

Kontext tejto aktivity

Tento pracovný list skúma hodnotu odvahy. Existuje mnoho známych príbehov odvážnych športovcov, ktorí vyhrali olympijské medaily, ale menej poznáme tých, pre ktorých bolo už súťaženie na olympijských hrách vrcholným úspechom. Ústrednou myšlienkou týchto príbehov je, že odvaha - hodnota, ktorá sa nachádza v každom z nás - nám môže dodať silu, keď čelíme výzvam, či už na športovom poli alebo v živote.

Varianty pre rôzne vekové skupiny

Najmladší žiaci vo veku 5 – 8 rokov

Otázky na diskusiu: Čo pre vás znamená slovo „odvaha“? Premýšľajte o prípade, keď sa vám niečo zdalo byť náročné a chceli ste sa vzdať. Nejako ste dokázali pokračovať. Čo vám dodalo tú silu, aby ste vytrvali? Prečítajte si príbeh Marly Runyanovej. Ako preukázala odvahu?

Marla Runyanová je jedinečná športovkyňa. Oficiálne je vyhlásená za nevidiacu športovkyňu, ale do istej miery vidí. Marla so svojím zlým zrakom bojovala celý život a nikdy nemala pocit, že by jej upieral možnosti venovať sa športu. Marla zistila, že je v športe veľmi schopná. Tvrdo trénovala a čoskoro ju vybrali súťažiť na paralympijské hry v roku 1992. Marla bola neuveriteľne úspešná, získala štyri zlaté medaily, ale to najlepšie malo ešte len prísť. Marla milovala beh na 1 500 m, ktorý je pre nevidiacich športovcov veľmi náročný, pretože pri ňom do seba často narážajú. Napriek tomu sa Marla kvalifikovala do reprezentácie USA na olympijské hry v rokoch 2000 a 2004. Stala sa tak prvou nevidiacou športovkyňou, ktorá súťažila na paralympijských aj na olympijských hrách.

Napíšte príbeh o skúsenostiach Marly Runyanovej so súťažením s poruchou zraku.

Pokračovanie na ďalšej strane

Výsledok učenia sa

Porozumenie toho, akú významnú úlohu zohráva odvaha pre športovcov, ktorí sa zúčastňujú na olympijských hrách.

Odporúčané učebné postupy a zručnosti

Spolupráca, diskusia, zisťovanie, kruh zdieľania.

Odporúčané pomôcky

Priestor pre stretnutie.

Odvaha na olympijských hrách pokračovanie

Varianty pre rôzne vekové skupiny (pokračovanie)

Mladší žiaci vo veku 9 – 11 rokov

Väčšina kníh o olympijských hrách učí o športovcoch, ktorí dosiahli úžasné výkony a prekonali nepriazeň osudu. Príbehy majú zvyčajne šťastné konce - s medailou zavesenou na hrudi športovca. V prípade „úhora Erica“ v tom však neboli žiadne medaily. V skutočnosti skončil s najpomalším časom, aký bol kedy na olympiáde zaznamenaný v mužskej plaveckej súťaži. Ale ak si prečítate jeho príbeh, zistíte, že samotná skutočnosť, že súťažil na olympijských hrách bola výsledkom nesmiernej odvahy.

Eric „úhor” Moussambani Malonga bol plavec z Rovníkovej Guiney, ktorý sa zúčastnil na olympijských hrách v Sydney v roku 2000. Eric nebol rodený plavec - vlastne sa začal tomuto športu venovať iba osem mesiacov pred konaním olympiády. Trénoval v jazere - nie v 50-metrovom bazéne - a to bol obzvlášť odvážny počin, nakoľko bolo známe tým, že je plné krokodílov! Eric súťažil v disciplíne na 100 m voľným spôsobom a oficiálne skončil s najpomalším časom, aký kedy namerali.

Rozdeľte sa na skupiny troch alebo štyroch študentov. Diskutujte o Ericovom príbehu a zamyslite sa nad nasledujúcimi otázkami: bolo to odvážne alebo hlúpe, že trénoval v jazere s krokodílmi? Čo podľa vás Erica viedlo k tomu, aby vyskúšal šport, v ktorom bol jednoznačným adeptom na posledné miesto? Podeľte sa o svoje nápady so spolužiakmi.

Starší žiaci vo veku 12 – 14 rokov

Kanadská veslárka Silken Laumannová bola na olympijských hrách v Barcelone v roku 1992 jednoznačnou favoritkou na zisk zlata. Počas jedného tréningu sa však jej skif roztrieštil a vážne jej poranil nohu po tom, ako doň narazila iná loď. Silken sa musela podrobiť piatim operáciám a tri týždne ležala v nemocnici. Jej účasť na olympijských hrách sa zdala byť nepravdepodobná, zatiaľ čo zisk medaily ako čosi nemožné. Po prepustení z nemocnice Silken okamžite pokračovala v tréningu. Nohu mala poranenú, ale nezastavilo ju to. Na olympiáde podala Silken inšpiratívny výkon a získala bronzovú medailu - úspech, o akom by len niekoľko týždňov predtým, keď ležala v nemocnici, ani len nesnívala.

Ako sa jej to podarilo? Aké povahové črty jej umožnili prekonať takúto ohromnú prekážku? Diskutujte v skupinách a podeľte sa o svoje nápady. Predstavte si, že robíte rozhovor so Silken Laumannovou. Čo by ste sa jej chceli spýtať? Vzali ste si z jej skúseností nejaké ponaučenia, ktoré by ste vedeli začleniť do svojho života?

Najstarší žiaci vo veku 15 – 18 rokov

Príbeh Jesseho Owensa je azda jedným z najslávnejších príkladov ľudskej odvahy v dejinách olympijských hier. Owens bol americký šprintér a skokan do diaľky, ktorého vybrali, aby súťažil na olympijských hrách v Berlíne v roku 1936. Táto olympiáda bola kontroverzná, pretože nemecký vodca Adolf Hitler už vtedy budoval obrovskú armádu a rázne presadzoval ideológiu árijskej nadradenosti. Hitler veril, že nemeckí športovci by sa mali prezentovať ako nadradení všetkým ostatným športovcom. Owens však mal inú predstavu a bez váhania získal štyri zlaté medaily - čo Hitlera mimoriadne nahnevalo.

Vyššie uvedený odsek je len stručným opisom skúseností Jesseho Owensa z olympijských hier v Berlíne. Zistite si o jeho živote viac a zamyslite sa nad tým, koľko odvahy musel pozbierať tvárou v tvár zastrašujúcej prítomnosti nacistov. Podeľte sa o svoje zistenia so spolužiakmi. Poznáte nejaké ďalšie príklady športovcov, ktorí preukázali odvahu a sú pre vás rovnako inšpirujúci?

Aktívny, vyvážený a zdravý život

Témy olympijskej výchovy:
Radosť z vynaloženého úsilia, snaha o výnimočnosť, fair play, rovnováha, úcta k druhým

Kontext tejto aktivity

Tieto aktivity je vhodné zaradiť do učebných osnov životných zručností. Môžu byť použité s ktoroukoľvek z vekových skupín, s obsahom upraveným podľa schopností študentov.

Varianty pre rôzne vekové skupiny

Najmladší žiaci vo veku 5 – 8 rokov

Ako sa zdravo stravovať a vyvážene sa rozhodnúť. Študenti by sa mali naučiť, aké dôležité je prijímať správne živiny a vyhýbať sa škodlivým potravinám, ako sú cukry a nezdravé tuky. V rámci aktivity by mali byť nabádaní k tomu, aby venovali minimálne jednu hodinu denne cvičeniu, a aby mali obmedzené množstvo času, ktorý strávia „pred obrazovkou". Študenti by sa mali naučiť, že každodenná fyzická aktivita prináša významné zdravotné prínosy.

Mladší žiaci vo veku 9 – 11 rokov

V tejto vekovej skupine sa môžu so žiakmii začať viesť rozhovory o tom, ako sa mení ich telo. Z hľadiska aktivít sa odporúča dôraz na vzdelávanie vonku a venovanie sa športu pre zábavu.

Starší žiaci vo veku 12 – 14 rokov

Študenti sa môžu učiť o správnych rozhodnutiach a o tom, akú úlohu zohrávajú pri minimalizovaní rizikového správania. V rámci aktivity sú študenti pripravení vybrať si svoje vlastné športy a/alebo si utvoriť osobné fitnes plány.

Najstarší žiaci vo veku 15 – 18 rokov

V poslednom ročníku strednej školy môžu študenti čeliť zložitým problémom s nezdravým životným štýlom - ako napríklad fajčenie, užívanie drog, alkoholu a iné rizikové správanie. Venovanie sa športu údajne pomáha chrániť mladých ľudí pred tlakom, aby škodlivé veci vyskúšali. Študenti sú vedení k tomu, aby sa začlenili do tímov - súťažných alebo lokálnych. Ak sa im súťažné športy nepozdávajú, môžete im odporučiť, aby sa zapojili do aktivít v oblasti „wellness", napr. joga či skupinové cvičenia.

Pokračovanie na ďalšej strane

Výsledok učenia sa

- Rozoznanie toho, aké správanie prispieva k zdravému, a aké vedie ku škodlivému životnému štýlu.
- Voľba športu a zdraviu prospešných aktivít, ktoré sa hodia k našim záujmom, bavia nás a podporujú správny prístup k životnému štýlu.

Odporúčané učebné postupy a zručnosti

Tvorivosť, spolupráca, riešenie problémov.

Odporúčané pomôcky

Priestor na diskusiu, prístup k možnostiam športovej výchovy a vzdelávania v prírode.

Aktívny, vyvážený a zdravý život pokračovanie

Odkaz v Knižnici zdrojov

- Webová stránka *Olympic Adventure,* Medzinárodný olympijský výbor (MOV). 03/Odkazy.
- *"Moving Together: Promoting psychosocial well-being through sport and physical activity"* Referenčné centrum pre psychosociálnu podporu (PS Centre) Medzinárodnej federácie Červeného kríža (IFRC) a Červeného polmesiaca), 2014. 03/Príručky.
- Webová stránka *Pro Safe Sport Online Academy*, Rada Európy. 03/Príručky.
- Webová stránka *Let's Move!*, Biely dom. 01/Presadzovanie a 03/Odkazy.
- Webová stránka *Designed to Move*, Designed to Move, 2015. 03/Publikácie.
- *"Your past is not your destiny: Flavio CANTO"* video, Medzinárodný olympijský výbor (MOV), 2015. 02/Osvedčené postupy.
- "*Red Ball Child Play"* príručky, Right to Play International. 02/Osvedčené postupy a 03/Príručky.
- *"Quality Physical Education Policy"* infografika, Organizácia Spojených národov pre výchovu, vedu a kultúr (UNESCO), 2015. 01/Presadzovanie.
- *"Active gaming: The new paradigm in children's physical activity"* Digital Culture & Education, Hansen, L. a Sanders, S. W., 2011. 01/Presadzovanie.
- *"Sport for All – Play for Life: A Playbook to Get Every Kid in the Game"* The Aspen Institute, 2015. 03/Publikácie.

Ďalšie zdroje:

- *"Quality Physical Education (QPE): Guidelines for Policy-Makers"* Organizácia Spojených národov pre vzdelávanie, vedu a kultúru (UNESCO), 2015. 01/Presadzovanie.
- Webová stránka *UNESCO*, Organizácia Spojených národov pre vzdelávanie, vedu a kultúru (UNESCO). 03/Odkazy.
- *"Physical Education and Sport at School in Europe"* Výkonná agentúra pre vzdelávanie, audiovizuálny sektor a kultúru, 2013. 01/Školské osnovy.
- *"Health Position Paper"* Association for Physical Education, 2015. 01/Presadzovanie.
- *"Football Resource Kit: Using Football in Child Labour Elimination and Prevention Projects"* Medzinárodná organizácia práce (MOP), 2013. 03/Príručky.
- *"Global Recommendations on Physical Activity for Health"* Svetová zdravotnícka organizácia (WHO), 2010. 01/Presadzovanie.

Slovník pojmov

Nižšie uvedené termíny majú prispieť k rozšíreniu vašich vedomostí, no nie sú nevyhnutne zahrnuté v zdrojových materiáloch. Tento slovník je určený na všeobecné použitie.

Blogy—Študenti s prístupom na internet môžu písať o svojich skúsenostiach s OVEP a potom ich zverejňovať online. Blog je ako denník alebo časopis a môže mať akýkoľvek štýl písania, ktorý podľa vás zodpovedá jeho účelu. Možno budete chcieť písať presvedčivo, vyjadrovať názory alebo oslavovať úspechy iných. Môže to byť čokoľvek chcete. Niektoré blogy sú písané pre publikum čitateľov, zatiaľ čo iné môžu byť len pre radosť z osobného vyjadrenia. Existuje veľa zdrojov o blogovaní, ktoré sú k dispozícii online a dajú sa ľahko nájsť prostredníctvom vyhľadávačov.

Četovacie miestnosti—Mnohé z aktivít OVEP sú zamerané na podnecovanie a rozvoj myšlienok študentov. Digitálne četovacie miestnosti by mohli byť skvelými fórami pre spoluprácu so študentmi v iných častiach sveta. Využívanie četovacích miestností ako učebnej metódy, napriek ich veľkému potenciálu, musí podliehať dôkladnému odbornému úsudku, nakoľko sa môžu stať aj priestorom pre vyjadrenie nevhodného obsahu. Odporúča sa, aby pedagógovia konzultovali odporúčania so svojimi IT oddeleniami.

Denníky—Študentom sa odporúča, aby si počas svojej práce na týchto aktivitách OVEP viedli denník. Môže zaznamenávať ich myšlienky a formovať ich nápady k témam, ktoré si vyžadujú diskusiu a názor. Môžu sa stať užitočným archívom rozvíjajúceho sa charakteru študenta.

Divadelné fórum—Jedným z významných prínosov starovekého Grécka - spolu s olympijskými hrami - bolo divadlo. Oceňovali ho ako silný spôsob podnecovania myšlienok, zdieľania nápadov a inšpirovania nových pohľadov pri skúmaní otázok. Niektoré z týchto aktivít OVEP využívajú divadelnú hru, aby oživili problémy vznikajúce z olympizmu a poskytli tak študentom zábavný spôsob, akým tento materiál sprostredkovať.

Kartičky s úlohami—Pedagógovia napíšu úlohy, ktoré opisujú alebo podporujú aktivity OVEP. Tieto kartičky sa dajú využívať so skupinami a slúžia na podnecovanie otázok alebo na objasnenie porozumenia.

Komunikačné zručnosti—Mnohé z týchto aktivít OVEP rozvíjajú komunikačné zručnosti študentov. V rámci písania majú možnosť tvorivo vyjadriť svoje názory prostredníctvom rozprávania, písania článkov a vedenia rozhovorov. Môžu tiež rozvíjať spôsoby svojho osobného prejavu prostredníctvom pohybu, divadla a hovoreného slova (napr. monológov alebo dialógov). Aktivity OVEP si cenia myšlienky a príspevky všetkých študentov, bez ohľadu na ich schopnosti, a mnohé z odporúčaných učebných metód sú navrhnuté tak, aby umožnili rovnocennosť názorov v debatách a diskusiách.

Konštruktivizmus—Je to filozofia vzdelávania, podľa ktorej sa študenti učia najefektívnejšie, keď učivo „robia“ alebo zažívajú, namiesto toho, aby len pasívne prijímali jeho obsah. Mnohé z aktivít OVEP vyzývajú študentov, aby rozvíjali svoje myslenie a chápanie hodnôt pomocou konštruktivizmu, na rozdiel od sedenia v triede a počúvania prednášky.

Kritické myslenie—Nejde o jednu schopnosť, nakoľko je kritické myslenie skôr kombináciou rôznych procesov myslenia: analýzy informácií, syntézy do určitého osobného vyjadrenia a tvorby úsudku o týchto nových informáciách. Toto je pre OVEP dôležitá zručnosť, pretože pomáha študentovi rozvíjať svoje vlastné chápanie namiesto toho, aby mu ho podsúval pedagóg.

Kruh zdieľania—Pri tomto spôsobe učenia sa študenti zoskupia v kruhu a dostanú jednu tému, na ktorej budú pracovať. Každý v kruhu sa zamyslí nad daným problémom - zvyčajne ide o otvorenú, náročnú otázku. Zapisovateľ potom zaznamená odpovede a príspevky každej osoby v kruhu. Po zozbieraní všetkých výstupov zapisovateľ zosumarizuje odpovede, čo vedie k ďalšej diskusii.

Literárne krúžky—Je to skvelý spôsob, ako od študentov zozbierať ich nápady o témach OVEP. Študenti sú rozdelení do (alebo sa sami rozdelia) malých skupín. Dostanú text, ktorý si prečítajú a potom diskutujú o jeho obsahu. O rozhovoroch a názoroch, ktoré boli vyjadrené, môžu informovať väčšiu skupinu. Tieto literárne krúžky sa môžu využiť pri štúdiu kníh, ako aj kratších literárnych diel.

Mapovanie konceptov—Táto technika od študentov vyžaduje, aby identifikovali vzťahy medzi myšlienkami a témami a potom ich vizuálne vyjadrili. Príklad: olympizmus sa spája s témami olympijskej výchovy, ktoré súvisia s radosťou z vynaloženého úsilia, ktorá sa zase spája s aspektom športu. Takáto stratégia myslenia pomáha študentom zaradiť veľké množstvo informácií do kategórií, ktoré potom možno analyzovať (alebo použiť akýmkoľvek spôsobom, ktorý si projekt alebo úloha vyžaduje).

Metakognícia—Pri tejto technike sú študenti nabádaní k tomu, aby analyzovali svoj proces myslenia - čo im to napovedá? Odhaľuje myslenie zaujatosť alebo hĺbku? Podnecuje alebo vyžaduje ďalšie otázky, aby dosiahlo väčšiu zrozumiteľnosť? Táto metóda je najvhodnejšia pre pokročilých mysliteľov - nie pre tých, ktorí sú stále na konkrétno-sekvenčnej úrovni (t. j. malé deti).

Monitorovanie a vyhodnocovanie—Monitorovanie programu sa uskutočňuje neustále a zahŕňa pravidelné kontroly s účastníkmi, ich rodinami a inštruktormi, aby bolo možné získať spätnú väzbu na priebežné zlepšovanie programu. Vyhodnocovanie je komplexný prístup k údajom (t. j. kvantitatívny, kvalitatívny) používaný na určenie, či program splnil svoj zámer a ciele a na poskytnutie spätnej väzby účastníkom.

Občianska gramotnosť—Chápanie toho, ako sa zapájať v rámci komunity (miestnej, globálnej), aby sme posilnili spoločnosť.

Okrúhly stôl—Pri tejto stratégii pedagóg napíše otázku (alebo niekoľko otázok) na kus papiera. Študenti naň napíšu svoje odpovede alebo nápady a potom odovzdajú papierik ďalšiemu členovi skupiny. Je to užitočný spôsob generovania nápadov, ale je aj prostriedkom pre pedagóga, aby posúdil úroveň chápania v skupine.

Opačný postup—Ide o jedinečnú vyučovaciu stratégiu, v rámci ktorej študenti začínajú pracovať od konca. Študenti potom musia určiť predchádzajúce kroky, ktoré pomohli tento cieľ dosiahnuť.

Otázka a odpoveď—Táto metóda čerpá zo zručnosti pedagóga klásť otázky, ktoré skúmajú študentove chápanie a následne ho vyzývajú zodpovedať ďalšie otázky založené na jeho odpovediach. Tento prístup dáva študentom možnosť predvídať a poskytovať argumenty, ktoré budú zase spochybňované pre ich silu alebo presnosť.

Panelová diskusia—Moderátor (pedagóg alebo študent) má za úlohu klásť skupine ľudí otázky (pravdepodobne študentom alebo expertom). Formát panelových odpovedí môže byť rôzny. Moderátor sa môže s problémom obrátiť na konkrétneho člena panelu alebo klásť všetkým členom rovnaké otázky. Po určitom čase odpovedania na otázku (bez prerušenia) môžu ostatní členovia panelu okomentovať odpovede.

Personalizácia—Táto metodika vychádza z učebných schopností 21. storočia (tvorivosť, spolupráca, komunikačné zručnosti, riešenie problémov) a umožňuje študentovi prispôsobiť si svoje učenie podľa svojich záujmov a preferovaných spôsobov učenia. Študenti si potom môžu vybrať, akým spôsobom svoje vedomosti vyjadria - v podstate si ich zosobňujú.

Portfóliá—Portfólio je úschovňou vedomostí študenta. Môže to byť fyzický dokument - šanón, zložka - alebo digitálne úložisko, v ktorom môžu byť umiestnené rôzne médiá. Študent zhromažďuje materiály, ktoré prezentujú jeho vedomosti, ako postupoval, spolu so silnými a slabými stránkami.

Prezzi/PowerPoint—Na farebnú prezentáciu nápadov spojených s týmito aktivitami OVEP možno použiť niekoľko digitálnych nástrojov.

„Prípadová“ štúdia—Študenti sa môžu rozhodnúť vykonať podrobnú, cielenú analýzu konkrétneho aspektu OVEP. Metódy, ktorými preukáže svoje zistenia - v súlade s personalizovaným prístupom - by si mal zvoliť študent sám.

Projektové učenie (PBL)—Študenti dostanú za úlohu vybrať si otázku, ktorá bude ich učenie sprevádzať počas stanovenej dĺžky trvania úlohy alebo projektu. OVEP a PBL sa výborne hodia na to, aby si študenti vybrali jednu alebo viac vzdelávacích tém a potom skúmali aspekty, ktoré zodpovedajú ich záujmom. Prístup PBL by umožnil študentom vybrať si, ako predstavia to, čo sa naučili.

Reflexia—Akt zamyslieť sa nad nejakou skúsenosťou za účelom zlepšenia výučby alebo výsledkov aktivity či lekcie.

Reflexívne denníky—Používa ich študent na zapisovanie svojich myšlienok (po určitom čase) v súvislosti s nejakou otázkou. Napríklad: pedagóg môže položiť otázku: „Môže OVEP zmeniť charakter študenta?“ Keď sa študent zúčastňuje na aktivitách OVEP, bude schopný na túto otázku vo svojom denníku odpovedať.

Riešenie problémov—Schopnosť nájsť riešenia v rôznych situáciách. Niektoré riešenia problémov sú lepšie ako iné a mládež by mala myslieť kriticky a pri hľadaní optimálneho riešenia zvážiť spoluprácu s inými.

Rozprávanie—Pedagogická stratégia, ktorá slúži ako silný nástroj na komunikovanie nejakej témy alebo konceptu študentom.

Schopnosť diskutovať—Mnohé zručnosti sa rozvíjajú prostredníctvom diskusií ako pedagogickej stratégie. Nasledovné sú len niektoré zručnosti vyvinuté prostredníctvom riadnych diskusných tréningov: verbálna komunikácia, efektívne počúvanie, kritické myslenie a dôvera.

Schopnosť myslenia—Mnohé z aktivít OVEP nabádajú študentov k tomu, aby preskúmali svoje vlastné predstavy o danej téme. Do týchto aktivít sú preto začlenené schopnosti, ako je analýza, reflexia, syntéza a teoretizovanie.

Sokratovské otázky—Túto starovekú stratégiu, inšpirovanú učením gréckeho filozofa Sokrata, vedie pedagóg, ktorý vyzýva študentov, aby spochybňovali svoje chápanie a bránili svoje názory.

Spolupráca—Je to jedna z učebných schopností 21. storočia a je dôležitou technikou pre vyučovanie mnohých aktivít OVEP. Študenti sú motivovaní nielen spolu „vychádzať“, ale aj vyhľadávať a oceňovať nápady iných, keď pracujú na spoločných projektoch a zadaniach.

Tvorivosť—Je považovaná za jednu z kľúčových vzdelávacích schopností 21. storočia. Študenti sú vedení k tomu, aby pri problémoch prinášali svoje vlastné nápady a prostriedky prejavu.

Učebná metóda kolotoč—Toto je brainstormingová aktivita. Pedagóg položí otázku - môže mať niekoľko častí - a napíše ju na niekoľko listov papiera. Tie sa prilepia na steny. Študenti chodia dokola od jedného papiera k druhému. Zamyslia sa nad otázkou na papieri, premyslia si svoje odpovede a potom ich naň zapíšu. Následne sa presunú k ďalšiemu papieru. Na konci sa papiere zozbierajú a hľadajú sa v nich rovnaké prvky, témy na diskusiu atď. Táto metóda môže podnietiť predchádzajúce vedomosti študenta a vyvolať nové otázky. Umožňuje tiež zmysluplne podporiť aj menej sebavedomých a menej výrečných členov triedy.

Učebná metóda skladačka—Pri tejto metóde sú študenti rozdelení do skupín a každý z nich sa zaoberá iným kúskom jedného problému. Potom sa stretnú, podelia sa o svoje nápady a zostavia spolu riešenie problému. Je to silná metóda na podporu spolupráce. Ak jeden kus skladačky prevláda nad zvyškom - rovnako ako pri puzzle - nebude to fungovať. Jednotlivé časti musia do seba zapadať.

Vedené alebo riadené čítanie/diskusia/myslenie/písanie—Pedagóg môže používať OVEP a doplnkové materiály - články, knihy, blogy, webové stránky - na zlepšenie porozumenia otázok kladených študentom. Pri riadenom čítaní môže pedagóg požiadať študenta, aby myslel dopredu („Čo si myslíte, že by sa mohlo stať, keby ...?“), využívať povzbudivé slová na stimuláciu hlbšieho myslenia, pomôcť študentovi porovnávať, nachádzať podobnosti a všímať si rozdiely.

Virtuálne vzdelávanie—Študenti, ktorí majú prístup k informačným a komunikačným technológiám (známym ako IKT), môžu tieto zdroje využiť na kreatívne uplatnenie mnohých navrhovaných aktivít OVEP. Môžu sa o svoje nápady podeliť prostredníctvom videokonferencie, podcastov, četovacích miestností alebo sociálnych sietí.

Vlogy—Technologická gramotnosť poskytuje študentom mnoho jedinečných spôsobov, ako svojim pedagógom ukázať, čo sa naučili. Vlogy sú video ekvivalentom blogov. Študenti môžu zaznamenávať rozhovory medzi sebou alebo nahrať monológ a potom obsah umiestniť na webovú stránku. Táto metóda poskytuje študentom značný potenciál.

Vstupné kartičky—Na začiatku lekcie alebo bloku sú študenti vyzvaní k tomu, aby svoje otázky o danej téme napísali na malú kartičku. Konkrétne napíšu, čo vedia a čo sa chcú dozvedieť. Na tieto kartičky potom môže učiteľ a študent odkazovať počas celého trvania bloku a použiť ich ako pripomienku na sústredenie práce a zodpovedanie otázok.

Výstupné kartičky—Spoločnosť vstupným kartičkám robia výstupné kartičky. Na záver bloku študent zapíše, čo sa naučil, ako aj oblasti záujmu pre ďalšie štúdium či akékoľvek otázky alebo problémy, ktorým čelil.

Výučba medzi rovesníkmi—Výskumy opakovane ukázali, že ak umožníme študentom, aby navzájom učili jeden druhého, má to hlboký vplyv na úspešnosť výučby ako u študenta tak aj u učiteľa. Je to obzvlášť prínosné pre študentov, pre ktorých je učivo príliš náročné. Mať za učiteľa rovesníka pomôže vyvíjajúcemu sa študentovi významným spôsobom priblížiť si učivo ako aj svojim rovesníkom.

Zážitkové učenie—Pri tejto metóde majú študenti za úlohu venovať sa aktivitám, pri ktorých sa k sile a významu lekcie najlepšie dopracujú „konaním“. V pracovnom liste 19 (paralympiáda) sa cvičenia najlepšie „preštudujú“, keď sa hry skutočne odohrajú a nebude sa o nich iba premýšľať.

Zisťovanie—Môže ísť o samostatný proces alebo spoluprácu, ktorá podporí študentov, aby sami preskúmali svoje vedomosti a chápanie. Existuje niekoľko spôsobov, ako to možno urobiť:

- **Vedené zisťovanie**—Učiteľ položí otázku, potom si študent(-i) vyberie(-ú) procesy výskumu a následne uvádza svoje zistenia.
- **Štruktúrované zisťovanie**—Učiteľ položí otázku a očakáva konkrétne výsledky výskumu. Kľúčovým aspektom tohto prístupu je, aby študenti rozvíjali svoje analytické a hĺbavé myslenie.
- **Otvorené zisťovanie**—Študenti si vyberajú svoju vlastnú otázku, metódy výskumu a metódy komunikácie svojich výsledkov a objavov.

MEDZINÁRODNÝ OLYMPIJSKÝ VÝBOR
OLYMPIJSKÁ NADÁCIA PRE KULTÚRU A DEDIČSTVO,
QUAI D'OUCHY 1, 1001 LAUSANNE, ŠVAJČIARSKO

www.olympic.org/ovep